

Lokalna razvojna strategija LAG-a „Krka“ za razdoblje 2023. – 2027.

OVAJ PROJEKT SUFINANCIRAN JE SREDSTVIMA EUROPSKE UNIJE

Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj
Podmjera 19.1. „Pripremna pomoć“ u okviru Mjere 19 „LEADER – CLLD“

PROGRAM RURALNOG RAZVOJA RH 2014.-2020.
UDIO SUFINANCIRANJA 90% EU, 10% RH

Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj: Europa ulaže u ruralna područja

SADRŽAJ

1. OPIS PODRUČJA KOJE OBUHVAĆA LRS	1
1.1. Osnovne zemljopisne značajke područja LAG-a	1
1.1.1. Područje LAG-a	1
Slika 1. Karta LAG područja s vidljivim granicama JLS-ova u LAG-u	2
Slika 2: Karta položaja LAG-a na karti Republike Hrvatske	2
Tablica 1: Osnovni podaci o LAG-u	2
1.1.2. Geomorfološke i klimatske karakteristike na području LAG-a.....	4
1.1.3. Kulturna, povijesna i prirodna baština na području LAG-a	4
1.1.3.1. Kulturno-povijesna baština.....	5
Tablica 2: Zaštićena kulturno-povijesna baština na području LAG-a	1
1.1.3.2. Prirodna baština na području LAG-a.....	2
Tablica 3: Zaštićeni prirodni lokaliteti na području LAG-a	3
Slika 3: Ekološka mreža Natura 2000 na području LAG-a	3
1.1.4. Stanje komunalne infrastrukture na području LAG-a	4
Tablica 4: Stanje komunalne infrastrukture na području LAG-a	5
1.1.5. Stanje društvene infrastrukture na području LAG-a.....	6
Tablica 5: Stanje društvene infrastrukture na području LAG-a.....	7
1.2. Gospodarske značajke područja LAG-a.....	8
Tablica 6: Osnovni razvojni pokazatelji LAG područja.....	10
Tablica 7: Broj osoba zaposlenih u pravnim osobama po djelatnosti (NKD 2007) u 2018., 2019. i 2020. na području LAG-a.....	11
Tablica 8: Poduzetnici u 2018., 2019. i 2020. na području LAG-a.....	11
Tablica 9: Obrti u 2018., 2019. i 2020. na području LAG-a	11
Tablica 10: Struktura poljoprivrednih gospodarstva na području LAG-a	12
Tablica 11: Veličina poljoprivrednih gospodarstva na području LAG-a	12
Tablica 12: Poljoprivredne i šumske površine na području LAG-a	13
Tablica 13: Brojno stanje stoke na području LAG-a.....	14
Tablica 14: Dolasci turista i noćenja u 2018., 2019. i 2020. na području LAG-a.....	15
Tablica 15: Dobna struktura nezaposlenih na području LAG-a	16
Tablica 16: Dobna struktura zaposlenih na području LAG-a	17
1.3. Demografske značajke LAG područja	18
Tablica 17: Natalitet, mortalitet i vitalni indeks na području LAG-a.....	18
Tablica 18: Obrazovna struktura stanovništva na području LAG-a	19
2. REZULTATI PROVEDBE LRS U RAZDOBLJU 2014. – 2022.	20
3. OPIS UKLJUČENOSTI LOKALNIH DIONIKA U IZRADU LRS	22

3.1. Opis partnerstva.....	22
Tablica 20: Članovi LAG-a (Skupština LAG-a)	22
Tablica 21: Tijelo LAG-a nadležno za donošenje odluka koje su vezane za sadržaj i provedbu LRS.....	23
Tablica 22: Tijelo LAG nadležno za odabir projekata na LAG natječaju	23
3.2. Opis tijeka izrade LRS i sudjelovanja različitih interesnih skupina u izradi LRS.....	23
Tablica 23: Događaji i sudionici tijekom izrade LRS	25
4. ANALIZA RAZVOJNIH POTREBA I POTENCIJALA PODRUČJA	26
4.1. Rezultati analize stanja područja na temelju SWOT analize.....	26
Tablica 24: SWOT analiza LAG-a	26
5. OPĆI CILJEVI, SPECIFIČNI CILJEVI I INTERVENCIJE LRS	32
5.1. Prikaz potreba LAG područja	32
Tablica 25: Potrebe LAG područja.....	32
5.2. Opis općih i specifičnih ciljeva LRS.....	34
Tablica 26: Opći i specifični ciljevi LRS	34
5.3. Opis intervencija LRS uključujući projekte suradnje	37
Tablica 27: Intervencije u LRS.....	37
Tablica 28: Projekti suradnje.....	38
Tablica 29: Opis intervencija.....	40
5.4. Opis procesa odabira projekata na LAG natječajima.....	56
5.5. Usklađenost LRS sa ZPP	57
Tablica 30: Usklađenost LRS sa SP ZPP	57
6. KAPACITET LAG-a ZA PROVEDBU LRS.....	60
6.1. Kapacitet LAG-a za upravljanje LAG-om i provedbom LRS	60
Tablica 31: Kapacitet LAG-a za upravljanje LAG-om i provedbu LRS.....	61
6.2. Opis praćenja (monitoring) i procjene (evaluacija) provedbe LRS	61
Tablica 32: Plan pokazatelja – pokazatelji rezultata ZPP.....	63
7. FINANCIJSKI I AKCIJSKI PLAN PROVEDBE LRS	66
7.1. Financijski plan provedbe LRS	66
Tablica 33: Financijski plan provedbe LRS	67
7.2. Akcijski plan provedbe LRS	67
Tablica 34: Akcijski plan provedbe LRS	68
8. PRILOZI.....	69

1. OPIS PODRUČJA KOJE OBUHVAĆA LRS

1.1. Osnovne zemljopisne značajke područja LAG-a

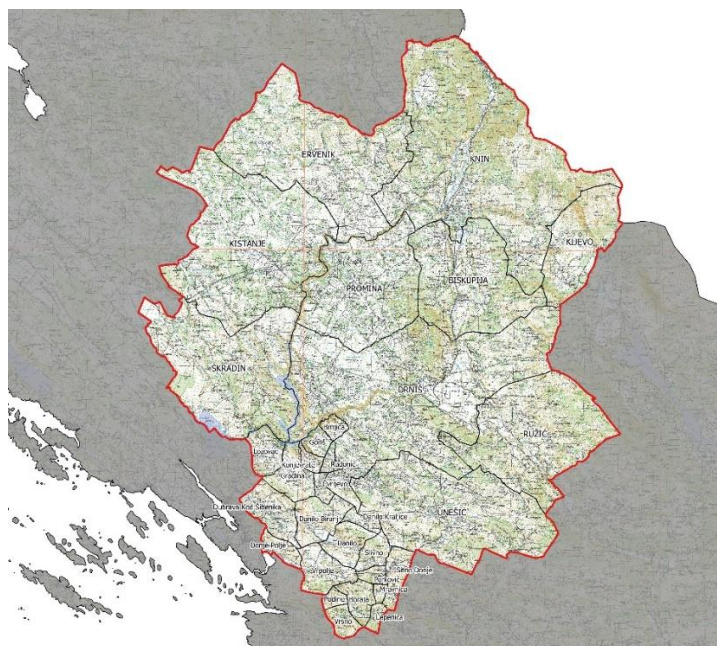
1.1.1. Područje LAG-a

Područje LAG-a Krka obuhvaća 11 jedinica lokalne samouprave: gradove Drniš, Knin Skradin i 21 naselje grada Šibenika (Brnjica, Čvrljevo, Dubrava, Goriš, Gradina, Konjevrate, Lozovac, Boraja, Danilo, Danilo Biranj, Danilo Kraljice, Donje Polje, Lepenica, Perković, Mravnica, Slivno, Podine, Radonić, Sitno Donje, Vrpolje i Vrsno) te općine Biskupija, Ervenik, Kijevo, Kistanje, Promina, Ružić i Unešić.

Administrativno pripada Šibensko-kninskoj županiji, ujedno i NUTS II regiji Jadranska Hrvatska. LAG Krka predstavlja i granicu Šibensko-kninske županije u svom istočnom dijelu prema Splitsko-dalmatinskoj županiji gdje se nalazi LAG Cetinska Krajina. Na jugu graniči s LAG-om More 249, a na zapadu s Zadarskom županijom u dijelu LAG-a Laure.

Osnovan je 27. studenog 2011. g. sa sjedištem u Drnišu te je tada pokrivao 7 JLS na površini od 1.144,48² sa 20.355 stanovnika u ukupno 92 naselja i prosječnom gustoćom naseljenosti od 17,79 st/km². Uspoređujući s proteklom razdobljem područje djelovanja LAG-a je sada prošireno za ukupno 5 jedinica lokalne samouprave: grad Knin te općine: Biskupija, Ervenik, Kijevo i Kistanje. Prema popisu stanovnika iz 2021. godine, na površini od ukupno 2.288,6 km² LAG Krka trenutno broji ukupno 34.627 stanovnika u 146 naselja, a prosječna gustoća naseljenosti iznosi 15,13 st/km².

Slika 1. Karta LAG područja s vidljivim granicama JLS-ova u LAG-u

Slika 2: Karta položaja LAG-a na karti Republike Hrvatske

Tablica 1: Osnovni podaci o LAG-u

Osnovni statistički podaci o LAG-u						
Naziv JLS	Broj stanovnika u JLS	Naselja iz JLS u sastavu LAG-u ¹	Broj stanovnika u naselju	Površina JLS km ²	Gustoća stanovnika u JLS (stan/km ²)	Broj kućanstava u JLS
Grad Drniš	6.276	27	Navedeno u Prilogu 1.	351,8	17,84	2.439
Grad Knin	11.633	13	Navedeno u Prilogu 1.	355,1	32,76	4.454
Grad Skradin	3.349	21	Navedeno u Prilogu 1.	184,2	18,18	1.375
Grad Šibenik ² :	4.986	21	Navedeno u Prilogu 1.	241,7	20,63	1870
Općina Biskupija	1.177	8	Navedeno u Prilogu 1.	133,4	8,82	537
Općina Ervenik	789	5	Navedeno u Prilogu 1.	212,8	3,71	380
Općina Kijevo	272	1	Navedeno u Prilogu 1.	76,9	3,54	156
Općina Kistanje	2650	14	Navedeno u Prilogu 1.	243,2	10,89	1.065
Općina Promina	943	11	Navedeno u Prilogu 1.	139,3	6,77	353
Općina Ružić	1.283	9	Navedeno u Prilogu 1.	161,1	7,96	496
Općina Unešić	1.269	16	Navedeno u Prilogu 1.	189,1	6,71	557
Ukupno LAG	<u>34.627</u>	<u>146</u>	<u>Navedeno u Prilogu 1.</u>	<u>2.288,6 km²</u>	<u>15,13</u>	<u>13.682</u>
Osobna iskaznica LAG-a						
OIB	38910725793					
Adresa sjedišta	Kralja Zvonimira 2, 22320 Drniš					
Adresa podružnica	N/P					
Kontakt telefon	022/886-693; 099/330-4040					
Kontakt e-mail	lagkrka@gmail.com					
Mrežna stranica	www.lag-krka.hr					

Izvor: Državni zavod za statistiku – za osnovni statistički podaci o LAG-u

¹ Popis naselja i broj stanovnika u naseljima nalazi se u Prilogu 1.

² Podaci se odnose na 21 naselje Grada Šibenika koji se nalaze u sastavu LAG-a: Boraja, Brnjica, Čvrljevo, Danilo, Danilo Biranj, Danilo Kraljice, Donje Polje, Dubrava kod Šibenika, Goriš, Gradina, Konjevrate, Lepenica, Lozovac, Mravnica, Perković, Podine, Radonić, Sitno Donje, Slivno, Vrpolje, Vrsno

1.1.2. Geomorfološke i klimatske karakteristike na području LAG-a

Geomorfološki, LAG Krka obuhvaća zaobalni i strogo kontinentalni dio. Rijeka Krka te Prokljansko jezero predstavljaju glavne geomorfološke karakteristike ovog dijela. Izvor rijeke Krke je u podnožju Dinare na području grada Knina, a dužina joj je 72,5 km. Kroz stalni proces osedavanja, Krka danas predstavlja krški fenomen sa sedam slapišta i velikim brojem endema. Pritoka Krke, rijeka Čikola s dužinom toka od 47 km (najduži) ulijeva se u Visovačko jezero na Krki. Prokljansko jezero po morfologiji i genezi je potopljeni donji dio riječne doline - rijas. Jezero je površine 11,1 km², dugo 6,7 km, a široko 2,8 km i uskim kanalom povezano sa šibenskom lukom. Što se tiče kontinentalnog dijela, naročito grada Knina - čine ga krška zaravan i zagora. Sam Knin leži na sedam rijeka (Krka, Butižnica, Orašnica, Kosovačica, Krčić, Radljevač i Marčinkovac) i okružen je s devet planina (Orlovicom, Ilicom, Plješevicom, Bukovcem, Badnjom, Dinarom, Kozjakom, Svilajom i Prominom). Na području grada Knina nalazi se i najviši vrh u Hrvatskoj Dinara 1.831 m.

Na prostoru LAG-a Krka smješteno je i Petrovo polje, ujedno najveće krško polje na području županije, površine od 57 km². Prema članku 32. Uredbe (EU) br. 1305/2013 Europskog parlamenta, sve JLS u sastavu LAG-a Krka pripadaju u neku od kategorija „Područja s prirodnim ili ostalim posebnim ograničenjima“.

Prema klimatskim obilježjima područje LAG-a je moguće podijeliti na dva različita dijela: primorski dio pod utjecajem mora te zagorski dio pod utjecajem kontinenta. Idući od obale prema unutrašnjosti klima se postupno mijenja iz mediteranske u submediteransku. Tako je najtoplije u srpnju, a najhladnije u siječnju, dok najviše oborina ima u studenom i prosincu. Temperatura u Šibeniku se često noću ne spušta ispod 20 °C (prosječno 32 dana godišnje) dok je u Drnišu vrlo rijetka pojava toplih noći. Knin je najtopliji, prosječni broj sunčanih sati godišnje iznosi 2.444. Za usporedbu, najviše sunčanih sati u Europi ima Hvar – 2.700. Kninski temperaturni rekord iznosi 42,3 °C i izmjeren je 10. kolovoza 2017. godine. Najčešći i najjači vjetar je bura, dok se jugo javlja s približno trostruko manjom učestalošću.

Od elementarnih nepogoda na ovom području prema Odlukama o proglašenju elementarnih nepogoda pripadajuće županije 2017. g. ističu se požari, njihov niz od kolovoza do rujna 2017. godine je obuhvatio većinu JLS LAG-a Krka te ošteti poljoprivredne kulture, trajne nasade, šume, građevine, opremu i ostala dobra, a najviše je stradalo područje općine Promina. Isto tako, ističe se i pojava mraza 2017. godine na području općine Ružić i grada Drniša kada je svaka loza pretrpjela neki oblik štete.

1.1.3. Kulturna, povijesna i prirodna baština na području LAG-a

1.1.3.1. Kulturno-povijesna baština

Područje LAG-a Krka obiluje s ukupno 159 kulturnih dobara. Većina, njih 91 spadaju u pojedinačna nepokretna kulturna dobra. Nepokretna dobra nam najviše govore o povijesnoj baštini. Tri su kulturno-povijesne cjeline, a 29 kulturnih dobara se odnosi na arheologiju. Što se tiče pokretnih kulturnih dobara - 8 je pojedinačnih te 10 zbirki. Nematerijalnih kulturnih dobara LAG-a Krka je 18.

Na području općine Ružić u selu Otavice, ali i cijelom LAG-u Krka ponose se s ostavštinom hrvatskog kipara, arhitekta i književnika Ivana Meštrovića. Mauzolej Ivana Meštrovića je porodična grobnica, a ujedno i rimokatolička crkva. Izgrađena je na uzvišenom dijelu Petrova polja od lokalnog kamena s planine Svilaje. Grobnica je nastala kao obećanje koje je Ivan Meštrović dao svome ocu na samrti. Jedan dio njegove ostavštine, odnosno njeno očuvanje i stavljanje u funkciju kvalitetne ponude javnih usluga financirano je i kroz LAG Natječaj. (nekadašnja škola, kao ostavština Meštrovića služi kao društveni dom/kulturni centar).

Što se tiče nematerijalnih kulturnih dobara, ona nam govore o tradicionalnoj radinosti koja je opstala i do sada. Tako, na području gradova Drniša i Knina zadržano je i zaštićeno kao umijeće - izrada šibenske kape. To je najpoznatija hrvatska inačica crvene kape, vrste narodnog pokrivala za glavu. Stariji oblik kape (uglavnom niži, uvijek crvene boje, najčešće s jednim nizom povezanih krugova, navezena i po tjemenu, uvijek s kitom) sačuvan je s muzejskim primjercima koji se danas čuvaju u bečkom Muzeju nacionalne etnografije (Österreichisches Museum für Volkskunde), Etnografskom muzeju u Splitu, Etnografskom muzeju u Zagrebu, Etnografskom muzeju u Beogradu, Narodnom muzeju u Zadru, Muzeju grada Šibenika, Gradskom muzeju Drniša i Kninskom muzeju. Kapa i njen izgled uvijek je slao neku poruku bilo o bračnom stanju, političkom razmišljanju, klasnom statusu te je predstavljao oblik javnog izražavanja kako stanovnici kažu: „Uz nju nam nisu trebale društvene mreže“. Od pokretnih kulturnih dobara – zbirki vrijedno je istaknuti i Etnografsku zbirku, Etnoland Dalmati u Pakovom Selu. Ista je primjer održivog dobra stavljenog u gospodarsku funkciju koje svojim vlasnicima, kao i zaposlenicima pruža izvor prihoda za život. Zbirka i cijeli sklop i doživljaj koji nudi nagrađivani su i na nacionalnoj razini kao najbolje hrvatske atrakcije.

Tablica 2: Zaštićena kulturno-povijesna baština na području LAG-a

JLS	Vrsta kulturnog dobra						
	Nepokretno kulturno dobro				Pokretno kulturno dobro		Nematerijalno kulturno dobro
	Pojedinačno	Kulturno-povijesna cjelina	Kulturni krajolik	Arheologija	Pojedinačno	Zbirka	
Drniš	26 / Navedeno u Prilogu 2	1 / Navedeno u Prilogu 2	0	4 / Navedeno u Prilogu 2	1 / Navedeno u Prilogu 2	4 / Navedeno u Prilogu 2	1 / Navedeno u Prilogu 2
Knin	20 / Navedeno u Prilogu 2.	1 / Navedeno u Prilogu 2	0	2 / Navedeno u Prilogu 2	0	1 / Navedeno u Prilogu 2	1 / Navedeno u Prilogu 2
Skradin	7 / Navedeno u Prilogu 2	1 / Navedeno u Prilogu 2	0	5 / Navedeno u Prilogu 2	4 / Navedeno u Prilogu 2	2 / Navedeno u Prilogu 2	0
Šibenik ³	11 / Navedeno u Prilogu 2	0	0	5 / Navedeno u Prilogu 2	2 / Navedeno u Prilogu 2	0	0
Općina Biskupija	2 / Navedeno u Prilogu 2	0	0	7 / Navedeno u Prilogu 2	0	1 / Navedeno u Prilogu 2	4 / Navedeno u Prilogu 2
Općina Ervenik	5 / Navedeno u Prilogu 2	0	0	1 / Navedeno u Prilogu 2	0	1 / Navedeno u Prilogu 2	4 / Navedeno u Prilogu 2
Općina Kijevo	1 / Navedeno u Prilogu 2	0	0	1 / Navedeno u Prilogu 2	0	1 / Navedeno u Prilogu 2	4 / Navedeno u Prilogu 2
Općina Kistanje	5 / Navedeno u Prilogu 2	0	0	1 / Navedeno u Prilogu 2	1 / Navedeno u Prilogu 2	0	4 / Navedeno u Prilogu 2
Promina	6 / Navedeno u Prilogu 2	0	0	2 / Navedeno u Prilogu 2	0	0	0
Ružić	7 / Navedeno u Prilogu 2	0	0	0	0	0	0
Unešić	1 / Navedeno u Prilogu 2	0	0	1 / Navedeno u Prilogu 2	0	0	0
Ukupno LAG	91	3	0	29	8	10	18

Izvor: *Ministarstvo kulture i medija*

³ Podaci za Grad Šibenik se odnose na 21 naselje u sastavu LAG-a: Boraja, Brnjica, Čvrljevo, Danilo, Danilo Biranj, Danilo Kraljice, Donje Polje, Dubrava kod Šibenika, Goriš, Gradina, Konjevrate, Lepenica, Lozovac, Mravnica, Perković, Podine, Radonić Sitno Donje, Slivno, Vrpolje, Vrsno.

1.1.3.2. Prirodna baština na području LAG-a

Na području LAG-a Krka nalazi se 6 vrijednih zaštićenih prirodnih lokaliteta. Tri su značajna krajobraza – Vodeni tok i kanjon Čikole, Krka – Donji tok, i najveći - Krka – Gornji tok, Spomenik prirode Stara Straža te Park prirode Dinara i Nacionalni park Krka.

S površinom od čak 62. 947, 57 HA, Park prirode Dinara, proglašen 2021. godine kao dvanaesti park prirode, a osim u Šibensko – kninskoj županiji proteže se i na područje susjedne Splitsko-dalmatinske županije. Iako najmlađi, danas je i drugi najveći Park prirode u Hrvatskoj nakon Parka prirode Velebit. Sam naziv je dobio po imenu masiva Dinare, a izvor su u njemu našle i najvažnije rijeke srednje Dalmacije – Krka i Cetina.

Najpoznatiji na ovom području je Nacionalni park Krka koji obuhvaća 11.063,68 HA, a obuhvaća sedam jedinica lokalne samouprave, dok Gornji tok Krke obuhvaća čak osam JLS LAG-a: Drniš, Knin, Skradin, Šibenik, Biskupiju, Ervenik, Kistanje i Prominu. Nad njim se nalaze srednjovjekovne utvrde Trošen i Nečven. Važniji i poznatiji slapovi na njemu su Bilušića buk, Brljanski slap, Manojlovac, Rošnjak, Miljacka, Roški slap i Skradinski buk. Od specifičnosti možemo istaknuti i drugu najstariju hidroelektranu u svijetu i prvu u Europi – Hidroelektrana Jaruga koja se nalazi ispod slapa Skradinskog buka. Hidroelektrana je sagrađena samo tri dana nakon prve svjetske hidroelektrane na slapovima Niagare.

Na području Knina nalazimo Spomenik prirode Stara Straža, najmanje površine među prirodnim lokalitetima LAG-a Krka, zaštićen je 1961. godine. Daje nam dobar uvid u izražene slojeve zemljine kore jurske i kredne starosti kroz koju se protežu slojevi vapnenca i dolomita od zone sivih tankopločastih vapnenaca i rošnjaka. Slojevi su lomljivi tako da se ovom zaštitom onemogućava kopanje i vađenje kamenja u blizini njih kako bi se sačuvala.

Vodeni tok i kanjon rijeke Čikole obuhvaća 13 km kanjona koji je na nekim mjestima dubok i do 130 m. Proteže se od kraja Petrova polja kod Drniša do granica Nacionalnog parka Krka na cesti Pakovo Selo – Ključ. Sama rijeka Čikola najduži je pritok rijeke Krke. Izvire podno rijeke Svilaje u blizini zaseoka Čavoglave. Samo ušće s tri kilometra toka je potopljeno zbog rasta sedrene barijere Skradinskog buka. Tok je bogat jezercima. Uz nju nalazimo kulturna dobra – kule, arheološka nalazišta, vodence.

Krka – gornji tok proteže se od Knina, odnosno samog izvora Krke, do sjeverne granice nacionalnog parka Krka. U njemu žive četiri ribe uvrštene u Crvenu knjigu slatkovodnih riba Hrvatske. Do Prvog svjetskog rata u nju je utjecala Butižnica koja je odvojena od Krke te od

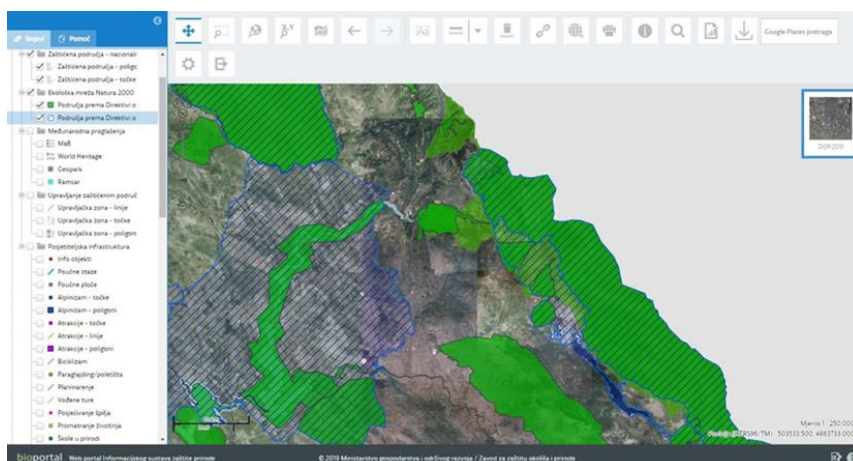
tada teče paralelno čime je prirodno ušće pomaknuto dva km nizvodno. Ova zaštita je bila potrebna i zbog izmjene granice nacionalnog parka 1997. godine. Krka – donji tok proteže se od Šibenika do Skradina te obuhvaća područje od Šibenskog do Skradinskog mosta s Prokljanskim jezerom koje je drugo po površini u Hrvatskoj.

Tablica 3: Zaštićeni prirodni lokaliteti na području LAG-a

Kategorija zaštite	Naziv	Površina u ha	Godina proglašenja	JLS-ovi u LAG-u na čijem području se nalazi
Nacionalni park	Krka	11.063,68	1985.	Gradovi: Drniš, Knin, Skradin, Šibenik; Općine: Ervenik, Kistanje, Promina
Park prirode	Dinara	62.947,57	2021.	Grad Knin; Općina Kijevo; Općina Biskupija
Spomenik prirode	Stara Straža	1,17	1961.	Grad Knin
Značajni krajobraz	Vodeni tok i kanjon Čikole	1.139,90	1968.	Gradovi: Drniš, Šibenik
Značajni krajobraz	Krka - Gornji tok	3.881,60	1948.	Gradovi: Drniš, Knin, Skradin, Šibenik; Općina: Biskupija, Ervenik, Kistanje, Promina
Značajni krajobraz	Krka – Donji tok	3.358,73	1968.	Gradovi: Skradin, Šibenik
Ukupno LAG	6			

Izvor: *Bioportal, web portal informacijskog sustava zaštite prirode, Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja*

Slika 3: Ekološka mreža Natura 2000 na području LAG-a

1.1.4. Stanje komunalne infrastrukture na području LAG-a

Na području LAG-a su četiri skupine javnih cesta koju čine državne, županijske i lokalne ceste te autocesta A1. U nadležnosti jedinica lokalne samouprave postoji određeni broj nerazvrstanih cesta. Iste su većinom dužinom precizno evidentirane, naročito one prioritete. Prometna infrastruktura od najviše razine važnosti - Autocesta A1 Zagreb-Split-Dubrovnik prolazi područjem LAG-a kroz Skradin i Šibenik i na toj dionici ima tri izlazna čvora: Skradin, Šibenik i Vrpolje. Na području LAG-a Krka prolaze četiri državne ceste DC33, DC56, DC58 i DC59. Državna cesta DC33 vodi do graničnog prijelaza Strmica u Bosnu i Hercegovinu te preko mreže županijskih i lokalnih cesta, predstavlja najbržu poveznicu svih općina smještenih u sjevernom, istočnom i centralnom dijelu LAG-a s autocestom A1. Državna cesta D56 vodi prema Splitsko-dalmatinskoj županiji i Gradu Splitu. Državna cesta D58, poznata i kao "cesta preko Boraje" prati željezničku prugu Šibenik - Perković do Vrpolja. Područjem LAG-a ili u njegovoj neposrednoj blizini prolaze dionice tri željezničke pruge s pripadajućim postajama i željezničkim kolodvorima. Za područje LAG-a Krka od velikog značaja će biti nacionalna ulaganja i modernizacija željezničkog prometa.

Poslove vodoopskrbe i odvodnje otpadnih voda na području LAG-a Krka obavljaju Vodovod i odvodnja d.o.o. Šibenik, Rad d.o.o. Drniš, Komunalno poduzeće d.o.o. Knin. Vodovodna infrastruktura pokriva sve gradove i općine te većinu naselja na području LAG-a, dok odvodnja zahtjeva bitna ulaganja. Na području LAG-a Krka djeluje više komunalnih poduzeća koja se bave poslovima gospodarenja otpadom, a od velikog značaja je regionalni centar za upravljanje otpadom Šibensko-kninske županije Bikarac i njegov razvoj. Prioritet područja kako navode JLS je saniranje divljih odlagališta te razvijanje sustava održivog gospodarenja otpadom. Informacijsko-komunikacijska infrastruktura odvija se tradicionalno kroz poštanske urede Hrvatske pošte d.d. te fiksne i mobilne telefonske linije čija je pokrivenost prema riječima dionika područja dobra i zadovoljava potrebe stanovnika. Rasprostranjenost nepokretnog širokopojasnog pristupa internetu na području LAG-a je niska (ispod 30%). LAG obiluje hidro potencijalima, koji su što je još važnije i dobro iskorišteni. Elektroenergetska mreža na području LAG-a u nadležnosti je HEP d.d.- Operator distribucijskog sustava d.o.o. Veliki dio električne energije na području LAG-a proizvodi se u tri hidroelektrane na rijeci Krki (HE Miljacka, HE Jaruga i MHE Roški slap). U neposrednoj blizini područja LAG-a, izgrađeno je i više vjetroelektrana.

Tablica 4: Stanje komunalne infrastrukture na području LAG-a⁴

Vrsta infrastrukture	Mjerna jedinica	Ukupno
Autocesta	Km	36
Državna cesta	Km	225,78
Županijska cesta	Km	457,635
Lokalna cesta	Km	218,819
Nerazvrstana cesta	Km	2013,66
Željeznička pruga	Km	88,3
Biciklističke staze	Km	274
Međunarodne zračne luke	Broj	N/P
Ostale zračne luke	Broj	N/P
Morske luke	Broj	N/P
Riječne luke	Broj	N/P
Elektr. ener. kablovi	Km	144,5
Pokrivenost elektroničko-komunikacijske infrastrukture	% pokrivenosti EK infrastrukture – bakrena parica	22,22
	% pokrivenosti EK infrastrukture – svjetlovod	0,03
	% pokrivenosti EK infrastrukture – koaksijalni kabel	0,00
Plinovod	Km	32
Vodovod	Km	716,9
Kanalizacija	Km	180,3
Pročišćivači otpadnih voda	Broj	5
Centri za gospod. otpadom	Broj	2
Pretovarni centri	Broj	0

Izvor: Jedinice lokalne samouprave, jedinice područne (regionalne) samouprave, lokalne i regionalne razvojne agencije – uz po potrebi navođenje primarnog izvora podatka

⁴ Podaci nisu potpuni. U trenutku izrade strategije nedostaje dio podataka za Šibenik, te podaci za elektro energetske kablove za dio jedinica lokalne samouprave se još uvijek čekaju.

1.1.5. Stanje društvene infrastrukture na području LAG-a

Govoreći o kulturnoj infrastrukturi, svaka jedinica lokalne samouprave ima neki oblik društvenog/kulturnog doma. Na području LAG-a se nalaze i kino dvorane, knjižnice, muzeji. Jedno od poznatijih sastavnica kulturne infrastrukture je i zbirka franjevačkog samostana Visovac koja privlači mnoge turiste. Nakon rata sredstvima Ministarstva kulture obnovljeni su mnogi prostori kulturne infrastrukture. Postojanje udruga u kulturi njih preko 40, naročito KUD-ova i drugih organizacija bitno utječe na očuvanje kulturne infrastrukture. Što se tiče zdravstvene infrastrukture, zdravstvene usluge se pružaju kroz 20-ak ambulanti i dva doma zdravlja. Zdravstvena usluga organizirana je prvenstveno na primarnoj razini kroz obiteljsku, dentalnu medicinu, pedijatriju, ginekologiju, patronažu, medicinu rada i laboratorijsku dijagnostiku. Osim domova zdravlja, stanovništvo gravitira i koristi usluge Doma zdravlja u Šibeniku. Javnozdravstvenu djelatnost na području LAG-a Krka obavlja Zavod za javno zdravstvo Šibensko – kninske županije. Isti, uz središnji odjel u Šibeniku ima ispostave na području Drniša i Knina. Djelatnosti hitne medicinske službe obavlja Zavod za hitnu medicinu Šibensko – kninske županije od 2011. g. Stanovništvo LAG-a također koristi Opću bolnicu Šibensko-kninske županije sa sjedištem u gradu Šibeniku te Opću i veteransku bolnicu Hrvatski ponos Knin. U svim JLS nisu dostupni vrtići, dok svaka ima školu. Gradski vrtići kao onaj u Drnišu imaju više područnih odjela. Isto tako, gradske osnovne škole imaju svoja područna odjeljenja s manje razreda. Uz osnovnoškolsko obrazovanje redovno na području LAG-a Krka pruža se i glazbeno osnovnoškolsko obrazovanje. Srednjoškolsko obrazovanje organizirano je u Šibeniku, Drnišu i Kninu gdje djeca iz ostalih jedinica lokalne samouprave većinom putuju. Srednjoškolsku obrazovnu infrastrukturu čine četverogodišnji programi obrazovanja te oni strukovni trogodišnji. Ono što nije situacija u svim LAG-ovima – na području LAG-a Krka dostupni su i programi za poljoprivrednog gospodarstvenika kako na srednjoškolskoj razini tako i na višim, što je jedna od velikih prednosti ovog područja koja utječe na obrazovnu strukturu poljoprivrednika LAG-a Krka. Infrastruktura socijalne skrbi organizirana je kroz Centre za socijalnu skrb Šibenika, Drniša i Knina. Također, socijalna skrb se pruža i kroz domove za starije i nemoćne u Oklaju i Kninu, a stanovnici koriste i Cvjetni dom Šibenik – javnu ustanovu za skrb o starijima i nemoćnima. Sportsku infrastrukturu obilježavaju sportske građevine otvorenog tipa, preko 70. Jedna od je nogometno igralište u Drnišu, kapaciteta 3.000 gledatelja. Nešto manji, ali značajan je i nogometni stadion Borovište u općini Unešić, kapaciteta 2.500 gledatelja. Na planinskom području nalaze se i planinarske kuće koje predstavljaju sportsku i sigurnosnu infrastrukturu.

Tablica 5: Stanje društvene infrastrukture na području LAG-a

Vrsta infrastrukture	Mjerna jedinica	Količina
Društveni/kulturni dom, dom za mlade	Broj	22
Kazališta	Broj	0
Kino dvorane	Broj	2
Knjižnice	Broj	5
Muzeji	Broj	5
Vatrogasni dom	Broj	6
Ambulanta	Broj	21
Dom zdravlja	Broj	2
Bolnica	Broj	1
Vrtići	Broj	8
Ostali predškolski objekti	Broj	1
Osnovne škole	Broj	16
Srednje škole	Broj	2
Sportske građevine (zatvorene) ne uključujući školske dvorane	Broj	2
Sportske građevine (otvorene)	Broj	75
Dom za nezbrinutu djecu	Broj	0
Dom za starije i nemoćne	Broj	2
Ustanove za rehabilitaciju ovisnika (koje ne spadaju pod bolnice)	Broj	1

Izvor: Jedinice lokalne samouprave jedinice područne (regionalne) samouprave, lokalne i regionalne razvojne agencije – uz po potrebi navođenje primarnog izvora podatka

1.2. Gospodarske značajke područja LAG-a

Gledajući razvojne skupine prema ostvarenoj vrijednosti indeksa IR (iz tablice 6) vidimo da osim grada Šibenika na području LAG-a nema visoko razvijenih jedinica lokalne samouprave te imamo općine najnižih razvojnih skupina – 1. Biskupija, Ervenik, Kijevo, Kistanje i Unešić, 2. – Grad Skradin, Općina Ružić.

Prosječan dohodak po stanovniku kreće se od najnižeg 1.187,55 EUR u općini Kistanje do 4.289,56 EUR u gradu Šibeniku. Prosječni izvorni prihod po stanovniku najniži je u općini Kistanje 51,34 eura, a najviši opet u gradu Šibeniku s 369,33 eura. Prosječna stopa nezaposlenosti najveća je općini Kistanje. Indeks starenja najviši je u općini Ervenik.

Kada gledamo zaposlene prema području djelatnosti (nacionalnoj kvalifikaciji djelatnosti iz 2007 – NKD 2007), broj zaposlenih je bio u porastu. Najviše zaposlenih je u prerađivačkoj industriji i tu je vidljiv rast u razdoblju od 2018.-2019. godine; trgovini gdje je također u istom razdoblju vidljivi rast zaposlenih te javnom sektoru gdje je pak vidljiv pad u razdoblju 2018.-2020.

Broj poduzetnika na području LAG-a rastao je sa 395 na 416 poduzetnika u razdoblju 2018.-2020. Najveći broj ih je u prerađivačkoj industriji, građevinarstvu i trgovini i popravku motornih vozila i motocikla.

Od djelatnosti nije zanemarivo istaknuti rudarstvo – odnosno eksploataciju mineralnih sirovina. U LAG-u je 3.045 organizacijskih oblika poljoprivrednika, od kojih su 2.455 obiteljska poljoprivredna gospodarstva, samoopskrbnih je 533. Manjeg broja su poljoprivredna gospodarstva organizirana kao obrti, trgovačka društva, zadruge i druge organizacije.

Prema broju članova poljoprivrednih gospodarstva, prevladavaju OPG-ovi s jednim i dva člana ili bez članova. Od poljoprivrednih gospodarstva raste i broj onih koji registriraju svoju ekološku proizvodnju, trenutno ih je 108, od čega najviše na području grada Skradina, njih 29. Unutar poljoprivrede ističu se tri djelatnosti – vinogradarstvo, maslinarstvo i stočarstvo.

Kada promatramo veličinu poljoprivrednih gospodarstava preko polovice imaju ekonomsku veličinu do 3.000 EUR. Nakon toga slijede oni ekonomske veličine 3.001 – 8.000 EUR (nešto više od četvrtine ukupnog broja poljoprivrednih gospodarstava te oni s ekonomskom veličinom od 8.001 – 50.000 preko 400.

Na području LAG-a poljoprivredne površine je preko 21.500 hektara, a upisanih parcela u ARKOD preko 32.000.

Što se tiče stočarstva najviše je kljunova ili peradi - oko 54.000, a zatim slijede ovce s nešto više od 53.500 grla. Ispod 10 tisuća grla imamo goveda, koza, ispod 2 tisuće svinja, konja je tek 200-tinjak. Registrirane su i 8.793 pčelinje zajednice.

U uzgoju voća zastupljeni su: bademi, marelice, orasi, višnje, šljive, trešnje, itd. te mješoviti voćnjaci.

Na području LAG-a Krka djeluje Udruga proizvođača drniškog pršuta, na čiju je inicijativu 2012. g. drniški pršut dobio od Ministarstva poljoprivrede oznaku zemljopisnog podrijetla, a 2014. godine dobiva zaštićenu oznaku zemljopisnog podrijetla na razini Europske unije.

Također, u ožujku 2023. godine „Dalmatinska janjetina“ je upisana u registar zaštićenih oznaka izvornosti i zaštićenih oznaka zemljopisnog podrijetla te je zaštićena na području cijele Europske unije. Možemo još istaknuti autohtoni proizvod – sir iz mišine, na čijoj zaštiti radi Udruga malih sirara Šibensko-kninske županije „Mišinac“.

Kada govorimo o dolascima turista, na području LAG-a bilo je registrirano ispod šezdeset tisuća dolazaka turista te ispod sto pedeset tisuća noćenja 2018. g. Taj broj je i naglo opao u 2020. na ispod dvadeset tisuća dolazaka i osamdeset tisuća noćenja.

Dobna struktura nezaposlenih osim najmlađih i najstarijih je u svim strukturama preko 300 nezaposlenih. Najviše nominalno nezaposlenih je u gradu Šibeniku.

Ukupno nezaposlenih je 3.513. Ukupno zaposlenih je 24.656. Od toga najmanje, očekivano u dobnoj skupini od 15 -19 godina zatim u skupinama preko 60 godina. Najviše zaposlenih je u dobnoj skupini 45- 49 godina.

Tablica 6: Osnovni razvojni pokazatelji LAG područja

JLS	Razvojna skupina prema IR	Indeks razvijenosti JLS	Prosječan dohodak po stanovniku, eura	Prosječni izvorni prihodi po stanovniku, eura	Prosječna stopa nezaposlenosti	Opće kretanje stanovništva	Indeks starenja	Visoko obrazovano stanovništvo (VŠS, VSS)
Grad Drniš	5	100,366	4.001,47	202,13	0,1521	83,95	150,7	0,1695
Grad Knin	3	96,664	3.070,84	180,69	0,2378	76,01	82,5	0,1458
Grad Skradin	2	95,144	3.240,90	210,78	0,1835	84,46	200,5	0,0681
Grad Šibenik	7	106,194	4.289,56	369,33	0,1279	95,59	135,8	0,2491
Općina Biskupija	1	77,621	2.171,85	152,53	0,4323	57,25	467,4	0,1272
Općina Ervenik	1	60,36	1.924,33	78,25	0,4609	50,04	779,8	0,1326
Općina Kijevo	1	86,994	3.819,60	212,59	0,0997	50,35	326,8	0,0427
Općina Kistanje	1	83,176	1.187,55	51,34	0,4891	73,13	193,9	0,0948
Općina Promina	3	96,305	3.241,99	289,40	0,1204	80,18	263,8	0,1562
Općina Ružić	2	93,509	3.083,57	119,64	0,1932	82,53	190,3	0,0460
Općina Unešić	1	92,230	3.486,59	205,53	0,1031	73,89	319,7	0,0868
Ukupno LAG	n/p	n/p	3.047,11	188,38	0,2364	73,40	282,8	0,1199

Izvor: *Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova europske unije*

Tablica 7: Broj osoba zaposlenih u pravnim osobama po djelatnosti (NKD 2007) u 2018., 2019. i 2020. na području LAG-a

Godina	Broj zaposlenih prema području djelatnosti – NKD 2007																				Broj zaposlenih ukupno za sva područja	
	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T		U
2018.	87	19	2.641	323	698	719	2.509	1.140	1.246	167	463	110	425	279	3.324	2.174	2.101	738	224	-	-	19.387
2019.	135	37	2.535	329	720	857	2.650	1.149	1.195	189	303	126	455	415	2.768	2.256	2.241	826	301	-	-	19.487
2020.	110	27	2.892	318	751	1.075	2.779	1.080	901	206	332	95	512	340	2.723	2.180	2.341	885	302	-	-	19.849

Izvor: *Državni zavod za statistiku***Tablica 8: Poduzetnici u 2018., 2019. i 2020. na području LAG-a**

Godina	Broj poduzetnika prema području djelatnosti – NKD 2007																				Broj poduzetnika ukupno za sva područja	
	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T		U
2018.	32	5	73	9	12	45	76	30	40	11	1	4	32	7	N/P	2	5	8	3	N/P	N/P	395
2019.	35	5	73	8	12	49	79	30	42	9	1	5	30	10	N/P	2	4	11	3	N/P	N/P	408
2020.	42	4	78	7	13	56	68	30	43	9	1	4	30	10	N/P	2	6	10	3	N/P	N/P	416

Izvor: *Hrvatska gospodarska komora***Tablica 9: Obrti u 2018., 2019. i 2020. na području LAG-a**

Godina	Broj obrta prema djelatnosti		Broj obrta ukupno za sve djelatnosti
	Proizvodna djelatnost	Uslužna djelatnost	
2018.	199	1.132	3.275
2019.	197	1.234	3.317
2020.	188	1.320	3.354

Izvor: *Hrvatska obrtnička komora*

Tablica 10: Struktura poljoprivrednih gospodarstva na području LAG-a

JLS	Organizacijski oblik poljoprivrednika						
	OPG	SOPG	Obrt	Trgovačko društvo	Zadruga	Druga pravna osoba i ostalo	Od toga broj ekoloških proizvođača
Grad Drniš	387	140	6	6	N/P	N/P	14
Grad Knin	288	62	1	3	7	1	14
Grad Skradin	394	90	3	2	2	N/P	29
Grad Šibenik ⁵	391	75	4	2	N/P	1	6
Općina Biskupija	105	22	N/P	N/P	1	N/P	6
Općina Ervenik	107	6	N/P	N/P	1	N/P	6
Općina Kijevo	26	4	N/P	N/P	4	N/P	1
Općina Kistanje	268	26	1	1	1	1	7
Općina Promina	98	39	N/P	4	1	N/P	10
Općina Ružić	196	35	1	1	1	1	11
Općina Unešić	195	34	N/P	N/P	N/P	N/P	4
Ukupno LAG	2.455	533	16	19	18	4	108

Izvor: Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju - AGRONET

Tablica 11: Veličina poljoprivrednih gospodarstva na području LAG-a

JLS	Ekonomska veličina poljoprivrednog gospodarstva (EUR)					
	do 3.000	3.001 – 8.000	8.001 – 15.000	15.001 – 50.000	50.001 – 100.000	100.001 i više
Grad Drniš	324	121	35	44	9	6
Grad Knin	210	91	29	29	2	1
Grad Skradin	296	134	37	22	2	N/P
Grad Šibenik ⁶	350	94	15	10	2	2
Općina Biskupija	64	32	16	13	1	2
Općina Ervenik	48	35	18	9	3	1
Općina Kijevo	12	13	5	4	N/P	N/P
Općina Kistanje	155	98	27	15	3	N/P
Općina Promina	76	43	12	7	4	N/P
Općina Ružić	130	46	25	24	9	1
Općina Unešić	117	65	28	17	2	N/P
Ukupno LAG	1.782	772	247	194	37	13

Izvor: Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju

⁵ Podaci se odnose na 21 naselje Grada Šibenika: Boraja, Brnjica, Čvrljevo, Danilo, Danilo Biranj, Danilo Kraljice, Donje Polje, Dubrava kod Šibenika, Goriš, Gradina, Konjevrate, Lepenica, Lozovac, Mravnica, Perković, Podine, Radonić, Sitno Donje, Slivno, Vrpolje i Vrsno.

⁶ Podaci se odnose na 21 naselje Grada Šibenika: Boraja, Brnjica, Čvrljevo, Danilo, Danilo Biranj, Danilo Kraljice, Donje Polje, Dubrava kod Šibenika, Goriš, Gradina, Konjevrate, Lepenica, Lozovac, Mravnica, Perković, Podine, Radonić, Sitno Donje, Slivno, Vrpolje i Vrsno.

Tablica 12: Poljoprivredne i šumske površine na području LAG-a

JLS	Ukupna poljoprivredna površina (ha)	Ukupan broj parcela u ARKOD-u	Livade (ha)	Voćnjaci (ha)	Vinogradi (ha)	Maslinici (ha)	Pašnjaci (ha)	Oranice (ha)	Šume i šumsko zemljište (ha)
Grad Drniš	5.726,62	5.799	916,26	40,35	273,74	97,23	N/P	329,39	19.875,10
Grad Knin	1.328,6	2.031	367,85	10,83	6,83	N/P	N/P	145,06	27.053,24
Grad Skradin	1.596,07	5.340	273,48	114,68	77,35	502,93	N/P	371,85	10.467,13
Grad Šibenik ⁷	1.637,92	6.090	109,49	91,38	252	451,08	N/P	64,55	19.160,51
Općina Biskupija	1.744,63	2.186	552,85	12,5	13,41	0,15	N/P	196,12	8.363,37
Općina Ervenik	1.309,47	1.118	114,46	12,31	2,18	0,08	N/P	53,66	16.444,66
Općina Kijevo	559,57	394	33,19	1,38	4,36	N/P	N/P	7,97	6.589,25
Općina Kistanje	2.082,93	3.067	245,44	23,57	17,98	34,32	N/P	111,07	16.063,61
Općina Promina	1.167,54	1.619	65,2	52,6	80,62	37,37	N/P	144,49	8.209,37
Općina Ružić	2.908,47	2.695	310,18	16,42	14,31	0,67	N/P	205,35	11.681,80
Općina Unešić	1.531,01	2.648	98,64	17,39	11,93	10,1	N/P	108,77	14.186,97
Ukupno LAG	21.592,83	32.987	3.087,04	393,41	754,71	1.133,93	N/P	1.738,28	158.095,01

Izvor: *Ministarstvo poljoprivrede i Hrvatske šume d.o.o.*

⁷ Podaci za Grad Šibenik (osim podataka za šume i šumsko zemljište koji se odnose na cijelo područje jedinice lokalne samouprave) se odnose na 21 naselje u sastavu LAG-a Krka: Boraja, Brnjica, Čvrljevo, Danilo, Danilo Biranj, Danilo Kraljice, Donje Polje, Dubrava kod Šibenika, Goriš, Gradina, Konjevrate, Lepenica, Lozovac, Mravnica, Perković, Podine, Radonić, Sitno Donje, Slivno, Vrpolje i Vrsno.

Tablica 13: Brojno stanje stoke na području LAG-a

JLS	Kategorija stoke							
	Govedo, br. grla	Ovca, br. grla	Koza, br. grla	Konj, br. grla	Svinja, br. grla	Perad, br. grla	Magarac, br. grla	Pčela (pčelinje zajednice)
Grad Drniš	2.459	6.583	1.049	29	260	16.844	65	1.021
Grad Knin	399	5.076	786	10	250	1.687	51	4.432
Grad Skradin	169	3.086	790	3	33	8.387	45	428
Grad Šibenik ⁸	404	5.766	1.882	35	246	7.461	52	824
Općina Biskupija	737	3.582	84	4	115	1.444	N/P	153
Općina Ervenik	956	3.565	572	48	49	185	13	278
Općina Kijevo	73	1.282	364	6	N/P	344	16	206
Općina Kistanje	602	8.688	1.280	29	3	3.445	19	319
Općina Promina	347	2.671	280	23	39	1.404	4	384
Općina Ružić	1.288	4.549	954	9	500	5.063	234	433
Općina Unešić	573	8.778	793	14	93	7.946	76	315
Ukupno LAG	8.007	53.626	8.834	210	1.588	54.210	575	8.793

Izvor: *Ministarstvo poljoprivrede*

⁸ Podaci za grad Šibenik se odnose na cijelo područje Šibenika, podaci po naseljima nisu dostupni.

Tablica 14: Dolasci turista i noćenja u 2018., 2019. i 2020. na području LAG-a

JLS	Godina																	
	2018.						2019.						2020.					
	dolasci turista			noćenja turista			dolasci turista			noćenja turista			dolasci turista			noćenja turista		
	ukupno	domaći	strani	ukupno	domaći	strani	ukupno	domaći	strani	ukupno	domaći	strani	ukupno	domaći	strani	ukupno	domaći	strani
Grad Drniš	5.328	937	4.391	19.178	2.114	17.064	5.020	755	4.265	22.325	1.631	20.694	2.537	676	1.861	15.150	2.669	12.481
Grad Knin	1.565	588	977	4.129	1.664	2.465	2.003	647	1.356	4.964	1.572	3.392	1.227	587	640	4.432	1.660	2.772
Grad Skradin	23.037	2.553	20.484	52.601	6.948	45.653	24.238	2.299	21.939	52.877	5.309	47.568	8.130	1.867	6.263	21.014	4.029	16.985
Grad Šibenik ⁹	26.149	1.230	24.919	54.774	2.808	51.966	21.928	1.082	20.846	53.888	2.599	51.289	6.598	1.087	5.511	25.434	3.295	22.139
Općina Biskupija	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Općina Ervenik	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Općina Kijevo	331	52	279	951	61	890	384	46	338	1.302	61	1.241	157	39	118	860	143	717
Općina Kistanje	190	2	188	1.417	4	1.413	269	12	257	2.066	37	2.029	151	12	139	1.051	30	1.021
Općina Promina	622	32	590	4.095	110	3.985	830	81	749	4.064	264	3.800	382	83	299	2.574	237	2.337
Općina Ružić	226	N/P	226	1.477	N/P	1.477	278	16	262	2.077	93	1.984	127	32	95	1.110	292	818
Općina Unešić	338	10	328	3.114	54	3.060	428	7	421	4.084	49	4.035	268	13	255	2.452	69	2.383
Ukupno LAG	57.786	5.404	52.382	141.736	13.763	127.973	55.378	4.945	50.433	147.647	11.615	136.032	19.577	4.396	15.181	74.077	12.424	61.653

Izvor: *Državni zavod za statistiku*

⁹ Podaci za Grad Šibenik se odnose na 21 naselje: Boraja, Brnjica, Čvrljevo, Danilo, Danilo Biranj, Danilo Kraljice, Donje Polje, Dubrava kod Šibenika, Goriš, Gradina, Konjevrate, Lepenica, Lozovac, Mravnica, Perković, Podine, Radonić, Sitno Donje, Slivno, Vrpolje i Vrsno.

Tablica 15: Dobna struktura nezaposlenih na području LAG-a

JLS	Dobna struktura																														
	15-19			20-24			25-29			30-34			35-39			40-44			45-49			50-54			55-59			60 i više			ukupno
	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	
Grad Drniš	3	8	11	19	14	33	17	23	40	26	18	44	11	13	24	8	11	19	7	17	24	8	21	29	5	25	30	8	9	17	271
Grad Knin	13	11	24	33	47	80	31	36	67	31	37	68	23	40	63	33	44	77	32	52	84	34	54	88	50	77	127	30	31	61	739
Grad Skradin	4	5	9	8	7	15	9	12	21	5	14	19	9	10	19	11	10	21	4	16	20	1	22	23	10	20	30	6	8	14	191
Grad Šibenik ¹⁰	37	26	63	91	103	194	108	110	218	84	95	179	87	125	212	87	128	215	104	94	198	73	107	180	79	92	171	80	62	142	1.772
Općina Biskupija	1	0	1	0	1	1	1	6	7	3	4	7	2	5	7	3	5	8	3	5	8	8	8	16	10	6	16	7	11	18	89
Općina Ervenik	1	0	1	0	0	0	1	1	2	1	2	3	0	0	0	4	1	5	5	1	6	4	4	8	6	6	12	7	4	11	48
Općina Kijevo	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	1	0	0	0	1	0	1	0	1	1	0	0	0	0	2	2	0	2	2	8
Općina Kistanje	3	2	5	12	9	21	4	12	16	7	9	16	11	13	24	17	17	34	13	18	31	18	38	56	40	20	60	27	12	39	302
Općina Promina	0	1	1	3	2	5	0	2	2	2	2	4	1	0	1	0	1	1	1	0	1	0	0	0	1	0	1	1	0	1	17
Općina Ružić	1	4	5	1	8	9	3	2	5	1	0	1	3	5	8	4	5	9	3	3	6	2	3	5	2	2	4	1	0	1	53
Općina Unešić	1	0	1	1	2	3	1	2	3	1	2	3	3	1	4	3	1	4	0	0	0	3	2	5	0	0	0	0	0	0	23
Ukupno LAG	64	57	121	168	193	361	175	207	382	162	183	345	150	212	362	171	223	394	172	207	379	151	259	410	203	250	453	167	139	306	3.513

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje (<https://statistika.hzz.hr/>)

¹⁰ Podaci za grad Šibenik se odnose na cijelo područje jedinice lokalne samouprave. Podaci po naseljima nisu dostupni

Tablica 16: Dobna struktura zaposlenih na području LAG-a

JLS	Dobna struktura																																	
	15-19			20-24			25-29			30-34			35-39			40-44			45-49			50-54			55-59			60-64			65 i više			ukupno
	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U				
Grad Drniš	9	8	17	71	56	127	142	105	247	137	125	262	153	130	283	140	153	293	141	148	289	167	122	289	109	54	163	48	37	85	3	2	5	2.060
Grad Knin	12	15	27	276	151	427	297	222	519	258	187	445	278	230	508	310	261	571	348	257	605	261	201	462	198	92	290	80	31	111	11	5	16	3.981
Grad Skradin	2	3	5	42	31	73	53	46	99	76	56	132	67	44	111	57	51	108	64	49	113	59	36	95	39	16	55	9	7	16	3	1	4	811
Grad Šibenik ¹¹	63	38	101	463	358	821	981	918	1.899	1.220	1.102	2.322	1.068	1.045	2.113	977	1.049	2.026	966	1.258	2.224	1.038	1.206	2.244	904	572	1.476	467	307	774	67	33	100	16.100
Općina Biskupija	1	0	1	10	10	20	18	11	29	18	8	26	15	5	20	9	2	11	18	8	26	17	13	30	19	3	22	8	1	9	0	0	0	194
Općina Ervenik	2	0	2	2	3	5	8	0	8	12	2	14	12	10	22	7	6	13	16	6	22	10	6	16	7	4	11	11	1	12	2	0	2	127
Općina Kijevo	1	0	1	10	5	15	5	3	8	6	3	9	6	4	10	4	6	10	7	4	11	4	3	7	2	5	7	2	0	2	1	0	1	81
Općina Kistanje	0	3	3	12	6	18	26	16	42	23	6	29	24	15	39	27	12	39	25	14	39	28	13	41	24	12	36	15	4	19	3	7	10	315
Općina Promina	1	1	2	4	8	12	24	10	34	18	12	30	15	12	27	9	18	27	19	8	27	20	16	36	19	5	24	2	3	5	0	0	0	224
Općina Ružić	4	2	6	16	11	27	39	25	64	39	19	58	34	20	54	19	14	33	18	16	34	15	17	32	19	10	29	5	6	11	4	11	15	363
Općina Unešić	3	1	4	19	12	31	23	22	45	40	15	55	26	17	43	32	15	47	32	11	43	28	10	38	25	4	29	15	13	28	17	20	37	400
Ukupno LAG	98	71	169	925	651	1.576	1.616	1.378	2.994	1.847	1.535	3.382	1.698	1.532	3.230	1.591	1.587	3.178	1.654	1.779	3.433	1.647	1.643	3.290	1.365	777	2.142	662	410	1.072	111	79	190	24.656

Izvor: Državni zavod za statistiku

¹¹ Podaci za Šibenik se odnose na cijelo područje jedinice lokalne samouprave. Podaci po naseljima nisu dostupni

1.3. Demografske značajke LAG područja

LAG Krka ukupno broji 34.627 stanovnika, na području koje se smatra jednim od najrjeđe naseljenima u Hrvatskoj. Kada gledamo njihovu obrazovnu strukturu preko 2.000 stanovnika je bez škole, većina su žene preko 1.500. Osnovnoškolsko obrazovanje ima preko 7.500 stanovnika od čega preko 3.000 žena.

Ukupni natalitet je u opadanju, a mortalitet u rastu. Vitalni indeks iznosi 60,22 % 2011. te 46,75 % 2020. Prosječna starost stanovnika je 49,02. Isto je bolji pokazatelj nego u ranijem razdoblju što se tiče županijskog prosjeka, ali također više od 3 godine u odnosu na nacionalni prosjek. Najmanji natalitet je u općinama Kijevo i Ervenik, a najveći izuzev grada Šibenika, Knin. Što se tiče mortaliteta najviši je izuzev grada Šibenika u Drnišu i Kninu, a najmanji u općinama Promina i Ružić.

Ovo područje bilježi trend depopulacije, stoga je i daljnji cilja LAG provođenjem LAG natječaja potaknuti ostanak mlađe populacije, ali i povratak odseljenih osoba ili čak dolazak novih stanovnika.

Tablica 17: Natalitet, mortalitet i vitalni indeks na području LAG-a

Naziv JLS	Natalitet		Mortalitet		Vitalni indeks		Prosječna starost stanovnika
	2011.	2020.	2011.	2020.	2011.	2020.	
	2011.	2020.	2011.	2020.	2011.	2020.	2011.
Grad Drniš	57	59	152	148	37,5	39,9	44,9
Grad Knin	138	103	143	148	96,5	69,6	39,6
Grad Skradin	35	21	68	74	51,5	28,4	47,1
Grad Šibenik ¹²	383	338	483	648	79,3	52,2	43,4
Općina Biskupija	4	7	41	40	9,8	17,5	54,8
Općina Ervenik	2	3	24	23	8,3	13	58,1
Općina Kijevo	2	0	10	9	20	0	52,8
Općina Kistanje	23	21	71	49	32,4	42,9	47,6
Općina Promina	7	1	38	25	18,4	4	52,3
Općina Ružić	13	10	30	36	43,3	27,8	46,7
Općina Unešić	8	12	56	30	14,3	40	52
Ukupno LAG	672	575	1116	1.230	60,22	46,75	49,02

Izvor: Državni zavod za statistiku

¹² Podaci su za cijelo područje grada Šibenika.

Tablica 18: Obrazovna struktura stanovništva na području LAG-a

Naziv JLS	Bez škole			Osnovna škola			Srednja škola			Visokoškolsko obrazovanje															Nepoznato
										Svega			Viša i stručni studij			Fakulteti, umjetničke akademije i sveučilišni studij			Magisterij			Doktorat			
	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U				
Grad Drniš	72	338	410	484	510	994	1.980	1.374	3.354	336	361	697	161	172	333	168	184	352	5	4	9	2	1	3	-
Grad Knin	33	324	357	1.165	1.747	2.912	4.175	2.970	7.145	634	694	1.328	331	401	732	280	288	568	11	3	14	12	2	14	3
Grad Skradin	72	242	314	359	371	730	884	527	1.411	70	75	145	44	38	82	26	36	62	-	-	-	-	1	1	-
Grad Šibenik ¹³	163	796	959	2.507	3.417	5.924	12.214	10.441	22.655	3.360	3.700	7.060	1.408	1.461	2.869	1.842	2.154	3.996	76	67	143	34	18	52	6
Općina Biskupija	13	96	109	138	178	316	422	231	653	64	38	102	45	26	71	19	12	31	-	-	-	-	-	-	-
Općina Ervenik	11	111	122	116	111	227	274	134	408	42	30	72	23	22	45	19	8	27	-	-	-	-	-	-	-
Općina Kijevo	6	57	63	42	42	84	91	41	132	5	4	9	1	2	3	4	2	6	-	-	-	-	-	-	1
Općina Kistanje	40	262	302	511	465	976	600	338	938	96	64	160	70	46	116	25	18	43	1	-	1	-	-	-	-
Općina Promina	11	96	107	82	100	182	254	156	410	41	36	77	23	19	42	17	16	33	1	-	1	-	1	1	1
Općina Ružić	24	122	146	157	113	270	360	213	573	20	18	38	13	14	27	6	4	10	1	-	1	-	-	-	-
Općina Unešić	43	234	277	161	119	280	319	172	491	39	32	71	21	25	46	16	7	23	2	-	2	-	-	-	1
Ukupno LAG	488	2.678	3.166	5.722	7.173	12.895	21.573	16.597	38.170	4.707	5.052	9.759	2.140	2.226	4.366	2.422	2.729	5.151	97	74	171	48	23	71	12

Izvor: Državni zavod za statistiku (podaci za stanovništvo prema najviše završenoj školi i spolu - <https://www.dzs.hr/hrv/censuses/census2011/results/censustabsxls.htm>)

¹³ Odnosi se na podatke cijelog područja grada Šibenika, podaci po naseljima nisu dostupni.

2. REZULTATI PROVEDBE LRS U RAZDOBLJU 2014. – 2022.

Lokalna akcijska grupa „Krka“ u razdoblju 2014.-2022. temeljem Lokalne razvojne strategije, objavila je šest natječajâ. Prvi natječaj odnosio se na poboljšanje javnih usluga/infrastrukture - tip operacije 7.4.1. Raspisana su tri natječajâ za male poljoprivrednike - tip operacije 6.3.1.

Jedan natječaj odnosio se na mlade poljoprivrednike - tip operacije 6.1.1.. kojim je alocirano preko 68 tisuća eura. Za male poljoprivrednike alocirano je preko 670 tisuća eura, a za javne usluge/infrastrukturu 270 tisuća eura.

Lokalna akcijska grupa Krka odobrila je 2 projekta mladih poljoprivrednika, 49 projekata malih poljoprivrednika i 7 projekata javne infrastrukture s ciljem poboljšanja pružanja javnih usluga. Jedan projekt mladih poljoprivrednika je dovršen i u potpunosti isplaćen, dok je drugi projekt još u provedbi. Do 1. lipnja 2023. godine 24 projekta za tip operacije 6.3.1. su dovršena i u potpunosti isplaćena, dok je, očekivano obzirom na broj projekata i situaciju u proteklom razdoblju bilo tri odustanka.

Kod projekata za poboljšanje javnih usluga, projekti općine Ružić, grada Drniša, općine Promina i grada Skradina su dovršeni i isplaćeni u cijelosti, a nakon kontrole projekta Općine Unešić osigurani su i temelji za donošenje odluke za konačnu isplatu i na tom projektu. Sredinom svibnja 2023. godine objavljen je još jedan, ujedno i posljednji natječaj (za razdoblje 2014.-2022.) iz tipa operacije 7.4.1., dovršetak obrade i odobrenje projekata se planira do kraja ove godine.

Tablica 19: Rezultati provedbe LRS u razdoblju 2014. – 2022. i provedbe drugih projekata

Provedba LRS 2014. – 2022.											
Tip operacije	Natječaj LAG-a		Odobreni projekti od strane LAG-a		Odobreni projekti od strane APPRRR		Potpuno isplaćeni projekti		Pokazatelji		
	br	Alokacija, eura	br	Iznos, eura	br	Iznos, eura	br	Iznos, eura	Br. novostvo renih radnih mjesta	Pokazatelji LAG-a	Pokazatelji LAG-a
6.1.1.	1	68.866,55	2	68.866,55	2	68.866,55	1	19.676,16	0	Broj poljoprivrednih gospodarstava kojima je dodijeljena potpora u okviru PRR-a za plan razvoja poslovanja/ulaganja za mlade poljoprivrednike: 2 PG-a – 68.866,55 EUR	Broj poljoprivrednih gospodarstava kojima je dodijeljena potpora u okviru PRR-a za plan razvoja poslovanja/ulaganja za mlade poljoprivrednike: 1 PG - 19.676,16 EUR
6.3.1.	3	763.269,16	49	730.453,71	47	385.198,08	24	356.210,94	0	Broj PG-a koji su dobili potporu za razvoj malih PG: 45 PG-a – 671.126,83 EUR	Broj PG-a koji su dobili potporu za razvoj malih PG: 24 PG-a / 356.210,94 EUR
7.4.1.	2	273.827,20	7	169.012,54	7	169.012,54	4	97.236,14	0	Postotak ruralnog stanovništva koje ima koristi od poboljšanih usluga/infrastruktura: 50% - 274.363,47 EUR	Postotak ruralnog stanovništva koje ima koristi od poboljšanih usluga/infrastruktura: 59,58% - 97.236,14 EUR
Provedba drugih projekata u razdoblju 2014. – 2022.											
Naziv projekta	Izvor financiranja projekta	Ukupni iznos projekta, eura	Iznos učešća LAG-a, eura	Razdoblje provedbe projekta	Uloga LAG-a u provedbi projekta	Rezultati i pokazatelji					
N/P	N/P	N/P	N/P	N/P	N/P	N/P	N/P	N/P	N/P	N/P	N/P

Izvor: Ured LAG-a „Krka“

3. OPIS UKLJUČENOSTI LOKALNIH DIONIKA U IZRADU LRS

3.1. Opis partnerstva

Lokalna akcijska grupa Krka broji 40 članova iz tri interesne skupine: javne, gospodarske i civilne.

Skupština LAG-a nadležna je za donošenje odluka koje su vezane za sadržaj i provedbu LRS, dok je Upravni odbor zadužen za odabir projekata na LAG natječaju. Čini ga 9 članova od kojih 3 dolazi iz gospodarskog sektora, 2 iz civilnog sektora i 4 iz javnog sektora. Od ukupno 9 članova Upravnog odbora, 5 je žena, odnosno 55,56%, udio mladih iznosi 1 ili 11,11%. LAG Krka zastupaju Predsjednik, Dopredsjednik i Voditelj/ica ureda LAG-a „Krka“.

Ciljane skupine LAG-a obzirom na članstvo i korisnike prema kojima je LAG usmjeren su građani, opća populacija, lokalna i regionalna samouprava, mali i srednji poduzetnici i obrtnici, mladi, opća populacija, odgojno-obrazovne ustanove, poljoprivrednici, poslodavci, poslovne organizacije, ruralno stanovništvo, udruge i građanske inicijative, volonteri, žene te ostali koji pridonose razvoju LAG područja. Članovi LAG-a upravljaju LAG-om neposredno na Skupštini i preko izabраниh predstavnika u tijelima LAG-a u kojima su zastupljeni u odgovarajućem omjeru svi sektori. Tijela Udruge su Skupština, Upravni odbor, Predsjednik, Dopredsjednik, Nadzorni odbor te Voditelj/ica ureda LAG „Krka“. Iako nije obvezno tijelo LAG Krka ima i Nadzorni odbor kao tijelo kontrole rada Udruge koje bira Skupština. Nadzorni odbor ima tri člana koji među sobom biraju svog predsjednika. Radi obavljanja stručnih, administrativnih, financijskih i drugih poslova LAG „Krka“ ima ustanovljenu stručnu službu/ured od strane Upravnog odbora kojim rukovodi Voditelj/ica profesionalno koja je svakodnevno na raspolaganju svojim članovima i stanovnicima cijelog područja.

Tablica 20: Članovi LAG-a (Skupština LAG-a)

Gospodarska interesna skupina (broj)	Civilna interesna skupina (broj)	Javna interesna skupina (broj)	Ukupno (broj)	Od toga žena (broj)	Od toga mladih (broj) ¹⁴
16	7	17	40	12	8

Izvor: Ured LAG-a „Krka“

¹⁴ osobe do uključujući 40. godina

Tablica 21: Tijelo LAG-a nadležno za donošenje odluka koje su vezane za sadržaj i provedbu LRS (Skupština)

Gospodarska interesna skupina (broj)	Civilna interesna skupina (broj)	Javna interesna skupina (broj)	Ukupno (broj)	Od toga žena (broj)	Od toga mladih (broj) ¹⁵
16	7	17	40	12	8

Izvor: Ured LAG-a „Krka“

Tablica 22: Tijelo LAG nadležno za odabir projekata na LAG natječaju (Upravni odbor)

Gospodarska interesna skupina (broj)	Civilna interesna skupina (broj)	Javna interesna skupina (broj)	Ukupno (broj)	Od toga žena (broj)	Od toga mladih (broj) ¹⁶
3	2	4	9	5	1

Izvor: Ured LAG-a „Krka“

3.2. Opis tijeka izrade LRS i sudjelovanja različitih interesnih skupina u izradi LRS

Pri pripremi za izradu LRS za novo programsko razdoblje prikupljani su iskustveni podaci dosadašnjih korisnika. Isto tako, pripremljene su preporuke od strane ureda na temelju izvještaja tijela za monitoring i evaluaciju dosadašnje LRS. U ovom procesu je također bilo ključno definirati konačne stavove postojećih tijela prema proširenju LAG-a koje je prema ranijim preporukama bilo odgođeno za novo razdoblje. Po odluci o proširenju, pristupili smo individualnoj komunikaciji sa svim JLS pojedinačno radi upoznavanja sa sljedećim aktivnostima. Isto tako, uključili smo ih i sve upoznali s potrebom prikupljanja podataka radi analize područja, uključivanja različitih interesnih skupina s njihovog područja u SWOT analizu i potom dobivanja smjernica od istih radi definiranja općih i specifičnih ciljeva i intervencija na temelju ključnih prepoznatih potreba područja. Nakon pripremnih radnji održana je Skupština LAG-a Krka na temu izbora izrađivača odnosno vanjskog stručnjaka za izradu LRS. U svrhu izbora provedena su dva postupka jednostavne javne nabave. U procesu odabira analizirani su detaljno sadržaji ponude, te tijek izrade pojedinih dijelova LRS. U svibnju 2022. je definiran vanjski stručnjak. Ured LAG-a Krka je unatoč proširenju i izazovima koje proširenje stvara napravio analizu područja 1. poglavlja koje je stalno i ažurirao s vanjskim

¹⁵ osobe do uključujući 40. godina

¹⁶ osobe do uključujući 40. godina

stručnjakom po dostupnosti podataka bilo od strane JLS ili drugih službi koje su zadane kao izvor za iste podatke. Potom je odrađen sastanak tima za izradu strategije koji se je sastojao od predstavnika LAG-a – Voditeljice Ureda i stručne suradnice te predstavnika izrađivača/vanjske stručnjakinje. Definiran je način uključivanja različitih interesnih skupina u izradi LRS kao i termini radionica, izrada radnih materijala, dostava, oblik i sl. Obavljen je i pregled SWOT analize iz prethodnog programskog razdoblja zajedno s novom SWOT analizom SP ZPP da bi se vanjski stručnjak upoznao s elementima nacionalne razine koji se odnose na područje LAG-a Krka. Potom je krenula animacija i uključivanje različitih interesnih skupina u izradi LRS. Održane su tri radionice – za javni i civilni sektor, radionica s partnerskim vijećem te radionica za gospodarski sektor. Sudionici, njih gotovo 40 omogućili su završetak SWOT analize navodeći svoje iskustvene primjere, ali i dajući ideje za međusektorsku suradnju i buduće zajedničke radionice. Svi su aktivno sudjelovali u ispunjavanju materijala za SWOT analizu, pojedini sektori imali su i dodatne ankete koje su izvor podataka i temelj izrade ove LRS. Isto tako, radi izrade LRS u dijelu projekata suradnje odrađeni su inicijalni sastanci sa LAG-om Razlog iz Bugarske radi potencijalne međunarodne suradnje LAG-a Krka i LAG-a Razlog na njihovu inicijativu.

Tablica 23: Događaji i sudionici tijekom izrade LRS

Naziv događaja (sastanak, radionica i sl.)	Broj sudionika	Mjesto održavanja događaja	Datum održavanja događaja
Skupština LAG-a (Proširenje područja u novom Programskom razdoblju)	34	Drniš	1.1.2020.
Konzultacije s LAG-om More 249 u vezi izrade LRS	4	Drniš	9.5.2022.
Sastanak s vanjskim stručnjakom za izradu Lokalne razvojne strategije	3	Baška voda	9.6.2022.
Sastanak s predstavnicima LAG-a Krka na temu budućih projekata suradnje u sklopu LRS	4	Baška voda	9.6.2022.
Radionica izrade LRS LAG-a Krka – javni i civilni sektor	9	Drniš	15.7.2022.
Radionica izrade LRS LAG-a Krka – partnersko vijeće	10	Drniš	15.7.2022.
Radionica izrade LRS LAG-a Krka – gospodarski sektor	20	Drniš	15.7.2022.
Provođenje ankete u svrhu izrade LRS LAG-a Krka i budućih intervencija ¹⁷	17	Područje LAG-a Krka	srpanj 2022.
Sastanak s predstavnicima LAG-a Razlog iz Bugarske vezano za projekt suradnje u sklopu LRS 2023.-2027.	7	Drniš	22.7.2022.

Izvor: Ured LAG-a „Krka“

¹⁷ Poveznica na anketni obrazac:
https://docs.google.com/forms/d/14IAi6uTmDvM4YP2X1MQ_CMTZvc2UwB68M4jLLaRyw/edit;

4. ANALIZA RAZVOJNIH POTREBA I POTENCIJALA PODRUČJA

4.1. Rezultati analize stanja područja na temelju SWOT analize

Tablica 24: SWOT analiza LAG-a¹⁸

SNAGE	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none">• Iskustvo znatnog broja JLS i poljoprivrednih gospodarstava koji su koristili sredstva po LAG i nacionalnim natjecajima• Jedinstvenu snagu ovog područja predstavlja očuvana kvaliteta vode, posebice atraktivni krški vodotokovi koji predstavljaju potencijal za razvoj ovog područja• Prepoznatljivost prostora po prehrambenom proizvodu pršutu, pršutari s područja LAG-a organizirani u udruhu i klastere koji nastupaju zajednički u rješavanju pitanja brendiranja, zaštite, rješavanja pitanja nedostatne sirovine i plasmana proizvoda• Tradicija poljoprivrede i stočarstva na području LAG-a• Očuvana naselja te urbane i ruralne sredine tradicionalne gradnje• Razvijena obrazovna infrastruktura omogućava pružanje usluga cjeloživotnog obrazovanja za sve skupine stanovništva	<ul style="list-style-type: none">• Nezadovoljavajuće stanje komunalne infrastrukture vodovoda i odvodnje (dotrajalost, česti kvarovi, gubici, nezdravi azbestno-cementni cjevovodi)• Nedovoljna valorizacija baštine• Nedovoljna prepoznatljivost gastro ponude• Voda za poljoprivredu ne osigurava se iz vodoopskrbnog sustava, a navodnjava se u okviru poljoprivrednih kućanstava (svega 10%). S druge strane nekontrolirano se natapaju poljoprivredne površine te se na taj način troše značajne količine vode, zbog čega dolazi do presušivanja izvora i oticanja u otvorenim vodotocima, ali i značajnih problema s opskrbom vodom• Stanje društvene infrastrukture (sportskih, kulturnih, socijalnih i drugih sadržaja) zahtjeva znatna ulaganja• Prometna izoliranost pojedinih područja LAG-a• Nedovoljan broj predškolskih ustanova i kvaliteta programa za predškolsku djecu• Slab % korištenja raspoloživog poljoprivrednog zemljišta• Nedostatak sirovine za proizvodnju kvalitetnog, autohtonog drniškog pršuta

¹⁸ Obrazac SWOT analize korišten na radionicama nalazi se u Prilogu 3.

PRILIKE	PRIJETNJE
<ul style="list-style-type: none"> • Razmjena iskustva i znanja sa sličnim sredinama (npr. područjima koja imaju slično bogatstvo prirodne i kulturne baštine ili se nalaze na područjima visoke razine ekološke zaštite, koja su poznata po gastronomskim specijalitetima i sl.) • Edukacija i poticanje svih razvojnih dionika za privlačenje europskih i nacionalnih sredstava za razvoj, lokalne inicijative i ideje • Korištenje dostupnih digitalnih rješenja uz sufinanciranje poticajima • Rast interesa za domaćom hranom • Interes ulagača • Povratnici u ovo područje mogu pozitivno utjecati na poboljšanje demografske slike, ali i društveno gospodarske situacije područja te trend povratka u prirodu (napuštanje gradova), dio stanovništva privlači priroda i bijeg od gradske buke 	<ul style="list-style-type: none"> • Sporo rješavanje imovinsko-pravnih pitanja koje usporava i onemogućava ulaganja u poljoprivredu • Razvoj globalnih i međunarodnih kriznih događaja (ratovi, migracije, pandemija itd.) • Rast cijena goriva, ulaznih materijala i opreme potrebne za gospodarsku aktivnost • Sporo razminiranje prostora koje dovodi do opće nesigurnosti za život i rad • Još veća depopulacija, ponajviše iseljavanje mladih zbog nemogućnosti zapošljavanja i slabe kvalitete života • Međuetničke tenzije na području i širem okruženju mogu dodatno ugroziti demografsku i socijalnu održivost prostora • Promjena klimatskih uvjeta (globalno zatopljenje), elementarne nepogode i prirodne katastrofe

Radi pripreme SWOT analize obrađeni su elementi iste iz prethodnog razdoblja te elementi SWOT analize Strateškog plana zajedničke poljoprivredne politike Republike Hrvatske. Isti su predočeni putem raznih oblika komuniciranja dionicima razvoja na terenu, najdetaljnije na sektorskim radionicama kao početne točke analize za buduće razdoblje. Sudionici sektorskih radionica pokazali su više nego očekivan interes i svaki element su posebno ocjenjivali po važnosti, komentirali, kritizirali, ali i dodavali nove elemente na temelju svojih iskustvenih spoznaja u svakodnevnom životu i radu na području LAG-a Krka. Analiza razvojnih potreba i mogućnosti obrađena je sektorski te je temeljem prepoznatih glavnih smjernica razrađen SWOT analitički okvir. Prepoznato je šest glavnih snaga ruralnog razvoja. Dionici su definirali i nešto više slabosti, točnije njih devet.

Osim unutarnjih elemenata/čimbenika, identificirani su i vanjski – prilike te prijetnje. Ukupno šest prilika te sedam prijetnji. Na početku smo dionike poticali da slobodno iznesu zapažanja, a nakon kraće rasprave dani su im pripremljeni radni materijali na početku kojih su stajale definicije elemenata te su uz konzultacije svi iste popunili na licu mjesta. Uz radne materijale usko vezane za SWOT analizu, određeni sektori su dobili i dodatne ankete koje se odnose na definiranje općih, specifičnih ciljeva te intervencija za buduće razdoblje kako bi se uz promišljanje o budućnosti usmjerili na elemente SWOT analize koji su upravo ključni u budućem razdoblju.

Što se tiče odgovora dionika javnog i civilnog sektora te partnerskog vijeća na ove elemente dani su mnogi i pojedinačni komentari. Iako se navodi da je ovaj prostor prepoznat po prehrambenom proizvodu pršuta, čiji su proizvođači organizirani u udruhu i klastere, dio dionika smatra da isti nisu dovoljno organizirani za značajnije rezultate. Isto tako, isti dionici u isto vrijeme navode da ne smatraju slabostima nedovoljnu prepoznatljivost gastro ponude. Iako, ovom području gravitiraju oni koji se obrazuju u poljoprivredi izvan LAG-a Krka i Šibensko – kninske županije ipak određeni dionici smatraju da obrazovna infrastruktura nije dovoljno razvijena iako nam podaci iz 1. poglavlja pokazuju da su usluge cjeloživotnog obrazovanja, naročito u poljoprivredi u ovom LAG-u dostupnije u odnosu na druge. Ipak, drugi dio naglašava obrazovnu infrastrukturu ovog LAG-a jednom od najvećih prednosti. Neki se i osvrću na same prostorije obrazovnih institucija te komentiraju da bi mogle biti u boljem stanju. Imamo komentara dionika javnog sektora uz element koji se tiče slabosti odnosno problematike dostupnosti vode za poljoprivredu odnosno navodnjavanje koji su naznačeni kao „ne znam“ iako gospodarski sektor vidi javni kao nositelja rješavanja ove problematike. Neki navode „treba znati gospodariti vodom“. Možemo zaključiti da će budućem razdoblju biti jako važno nakon komunikacije koju je ovim putem potakao LAG, naći zajedničko rješenje u suradnji s ova dva sektora u rješavanju sustava navodnjavanja i pravila koja se na to odnose kako bi se uopće mogle koristiti mogućnosti i intervencije zajedničke poljoprivredne politike bez sustavnih i administrativnih „kočnica“ u ovom području. Isto tako, navode kao jednu od najvećih slabosti nedostatak sirovine za proizvodnju autohtonog drniškog pršuta, iako naglašavaju da po definiciji sirovi but može biti podrijetlom izvan drniškog područja. Naglašava se da Drniš treba biti područje realizacije nacionalnih ciljeva povećanja uzgoja svinja. Također, javni i civilni sektor u manjem dijelu izražava da ne smatra da je prilika budućeg razdoblja korištenje dostupnih digitalnih rješenja uz sufinanciranje poticajima, kao i interes ulagača u ovom području već smatraju da se treba osloniti na domaće snage i tradiciju.

Što se tiče prijetnji naglašavaju da ne znaju dovoljno stanje, odnosno situaciju s razminiranjem prostora, kao i da se ne slažu da su prijetnja međuetničke tenzije. Ipak, takvi su komentari bili u manjem omjeru u odnosu na suprotne. Dio smatra društvenu infrastrukturu, kao i promet na zadovoljavajućoj razini. Isto tako, nalazimo odgovore da nije potrebna razmjena iskustva i znanja sa sličnim sredinama već samo rad unutar područja, kao i da razvoj globalnih i međunarodnih kriznih događaja – pandemija, ratova, migracija nema utjecaj na ovo područje što se dijelom može opravdati obzirom na položaj i razvoj temeljen na vlastitim snagama, ali uočava se i poprilična zatvorenost ovih sektora. Iz javnog sektora naglašavaju i djelomično rješenje imovinsko-pravnih pitanja naglašavajući da se u NP Krka vrši katastarska izmjera.

Dio sudionika javnog i civilnog sektora naglašava važnost edukacije i poticanja svih razvojnih dionika za privlačenjem europskih i nacionalnih sredstava za razvoj, lokalne inicijative i ideje, kao i utjecaj povratnika na ovim područjima najvažnijim prilikama razvoja. Isto tako, često naglašavaju imovinsko-pravne probleme i depopulaciju. Očuvana kvaliteta vode unatoč isticanju slabosti infrastrukture vodoopskrbe uz očuvana naselja i ruralne sredine tradicionalne gradnje također se navode jednim od najvećih prednosti. Naglašava se da naselja područja grada Skradina nemaju vodovodnu infrastrukturu, ali isto tako uz nedovoljan broj predškolskih ustanova navode i nedovoljan broj djece za grupe predškolskih ustanova. Među snagama se još ističe i tradicija stočarstva. Iz Općine Unešić ističu da cjeloživotno obrazovanje nije na njihovom području prisutno te da vodovodna infrastruktura nedostaje u pet njihovih naselja. Uz elemente SWOT analize također se od javnog i civilnog sektora navode komentari o važnosti stvaranja otkupnih centara, mini klaonica i sirana, sadnja trajnih nasada, potrebe porasta količina, kontinuiteta i kvalitete poljoprivrednog proizvoda. U jednom od komentara se navodi i da „Svinja nije stonoga. Danas je sve drniški pršut i na taj način dolazimo do potpunog urušavanja brenda drniškog pršuta.“. Isto nam govori o želji lokalnog stanovništva da se upravo na tržištu nađe kvaliteta pršuta koju oni poznaju u svom svakodnevnom životu kroz proizvodnju za vlastite potrebe. Naglašava se važnost i uključivanja svih javno – pravnih tijela i ministarstva državne imovine u rješavanje pravno- imovinskih odnosa. Javni sektor smatra da OPG-ovi nisu dobro informirani te da imaju rascjepkana poljoprivredna dobra, a da su mladi obrazovni ljudi s vizijom i željom da unaprijede i razviju svoj kraj najjača snaga. Istaknut je i problem administrativne podjele naselja između jedinica lokalne samouprave. Kao primjer ističu Radonić iako naselje jednake razvijenosti i potreba, administrativno je podijeljeno između dvije jedinice lokalne samouprave različitog indeksa razvijenosti, što dovodi do nejednakosti prilikom korištenja mjera razvoja.

U izradi LRS, odnosno SWOT analizi gospodarski sektor pokazuje izniman interes, naročito prijašnji korisnici. Same radionice su nakon analize dosadašnjih rezultata započele iznošenjem primjera dobre prakse, ali i svih elemenata koji su bili izazovni, situacija koje se suradnjom mogu u budućem razdoblju pojednostaviti i sl. Na samoj radionici poljoprivrednici su istaknuli da vide i prostora za međusobnu suradnju naročito kod korištenja mehanizacije i da se nadaju da će u budućem razdoblju ojačati kako bi mogli ulaziti u partnerske odnose kroz zadruge ili druge oblike udruživanja. Mladi stočari istaknuli su da kod nužnog razvoja vrlo brzo prerastu maksimalnu ekonomsku veličinu i odjednom ostanu bez mogućnosti korištenja potpore, budu preveliki za osnovne mjere, a osjećaju se na granici mogućnosti ulaženja u veće projekte koje traže veće iznose sufinanciranja. Među gospodarstvenicima se osjeti da su iza njih izazovne godine što se tiče pandemije, rasta cijena, ali isto tako veliko poštovanje i zadovoljstvo zbog mogućnosti korištenja mjera Programa ruralnog razvoja. U svojim predstavljajima ističu značaj lokalnog LAG-a. Smatraju prethodno iskustvo jednom od najvećih snaga kao i dosadašnju tradiciju u proizvodnji. Također, ističu malo manju upoznatost s mogućnostima cjeloživotnog obrazovanja na području. Isto je moguće i jer se dio obrazovnih institucija nalazi u Kninu koji sad tek postaje dio područja LAG-a prilikom proširenja. Jako ističu i naglašavaju neuređenost u području korištenja vode za navodnjavanje u poljoprivredi kako usmeno s konkretnim primjerima tako i u materijalima radionice. Isto tako, smatraju da bi trebalo dozvoliti i poticati bušenje tla za vodu i u tome vide rješenje problema s navodnjavanjem. Također naglašavaju i da je potrebno bolje kontrolirati potrošnju vode iz vodoopskrbnog sustava. Dodatno se ističe da bi se stanovništvo trebalo obrazovati da brinu o raslinju koje povećava opasnost od požara, odnosno da se isto održava u cilju smanjivanja požara. U odgovorima se iščitava i zatvorenost pojedinih gospodarstvenika prema vanjskim ulagačima i povratnicima obzirom na slaba prethodna iskustva. U isto vrijeme depopulaciju smatraju jednom od glavnih prijetnji. Naglašava se i skeptičnost u većem korištenju digitalnih rješenja u proizvodnji stoga je cilj LAG-a naravno veća valorizacija gospodarstvenika koji se odluče na takva rješenja kroz kriterije LAG natječaja. Obzirom da u isto vrijeme dio sudionika, naročito mladi poljoprivrednici naglašavaju među najvažnijima mogućnosti sufinanciranja digitalnih rješenja i inovacija za primjenu u poljoprivredi. Smatraju da su mjere za mlade poljoprivrednike povećale interes mladih za poljoprivredu. Neki smatraju da mladi imaju priliku za rad te da je potreban i veći angažman s njihove strane te da nedostatak poslova za mlade nije razlog njihovog odlaska. Kod snage očuvanih naselja te urbanih i ruralnih sredina naglašavaju da se u istima sve više renoviraju stambeni objekti kao luksuzne vile. Navodi se da smatraju da je Otok Krk primjer područja koje ima iskustva i znanja koji bi bili primjenjivi na ovom području. Isto

tako, komentiraju da treba biti oprezan prema razvoju turizma da se ne bi izgubila autentičnost prostora utjecajem turizma te da se treba više voditi računa o promjeni klimatskih uvjeta, zaštiti od elementarnih nepogoda te prirodnih katastrofa. Isto tako, OPG-ove u Istri navode kao one od kojih bi mogli dosta naučiti. Dio gospodarstvenika smatra da na ovo područje ne utječe negativno razvoj globalnih i međunarodnih kriznih događanja. Kod stočarstva vide veći potencijal kao i u kozarstvu. Navode važnost uvođenja poljoprivrednih priključaka koji bi omogućavali vodu po povoljnijim uvjetima za navodnjavanje te da im nije poznato postojanje istih do sada. Isto tako, važnim smatraju i širenje vodovodne mreže. Smatraju potrebnim daljnje događaje kojima se približava dionicima područja potencijale vode, ističu tu i važnost vodotoka Čikole. Na pojedinim područjima se spominje i nedostatak vode odnosno pritiska za isporuku. Ističu da uočavaju veće prilike u rastu interesa za domaćom hranom. Ono što se i svi sektori slažu, a i u zajedničkoj raspravi je zaključeno da iako svi načelno smatraju da se treba povećati uzgoj svinja treba istražiti tko su nositelji istih projekata. Iako se javni sektor načelno zalaže za isto, trebaju isto potvrditi poljoprivredna gospodarstva koja bi bila zainteresirana. Zaključeno je da će buduće intervencije svakako biti poticaj većoj proizvodnji bez obzira na vrstu, a moguće je svinjogojstvo i ostale bitne grane poticati kroz dodatne kriterije. Načelno smatraju da postojeći stočari naročito mladi, ali i ostali poljoprivrednici imaju nedovoljno znanja te ne koriste usluge cjeloživotnog obrazovanja te bi se postojeća usvojena znanja uz iskustvo također mogla valorizirati kroz kriterije intervencija.

5. OPĆI CILJEVI, SPECIFIČNI CILJEVI I INTERVENCIJE LRS

5.1. Prikaz potreba LAG područja

Tablica 25: Potrebe LAG područja

Naziv potrebe	Opis potrebe	Naziv općeg cilja LRS kojim se ispunjava potreba	Naziv specifičnog cilja LRS kojim se ispunjava potreba
P 1.1. Modernizacija mehanizacije radi olakšavanja poslovnog razvoja	Obzirom na strukturu i stanje poljoprivrednih gospodarstava ističu se snažne potrebe za modernizacijom mehanizacije na suvremeni način	OC 1. Modernizirati poljoprivredna gospodarstva	SC 1.1. Modernizacija mehanizacije te korištenje suvremenih alata radi olakšavanja poslovnog razvoja
P 2.1. Potaknuti rast lokalnog razvoja kroz ostale djelatnosti	Zbog lošije demografske slike mladog stanovništva važno je u ruralnom prostoru osigurati i što veći broj razvoj svih oblika djelatnosti	OC 2. Povećati atraktivnost ruralnog prostora većim brojem nepoljoprivrednih radnih mjesta i usluga te općenito lokalni razvoj	SC 2.1. Olakšavanje poslovnog razvoja u ruralnim područjima
P 3.1. Povećati broj i kvalitetu javnih usluga na području LAG-a "Krka"	Potrebno je aktivirati nove i staviti postojeće infrastrukturne resurse u funkciju radi pružanja većeg broja kvalitetnih javnih usluga u prostoru	OC 3. Povećanje broja i kvalitete javnih usluga	SC 3.1. Bolje iskorištavanje javne infrastrukture u svrhu lokalnog razvoja

Za područje LAG-a istaknute su 3 potrebe koje je potrebno pokušati zadovoljiti kroz buduće programsko razdoblje:

P 1.1. Modernizacija mehanizacije radi olakšavanja poslovnog razvoja

P 2.1. Potaknuti rast lokalnog razvoja kroz ostale djelatnosti

P 3.1. Povećati broj i kvalitetu javnih usluga na području LAG-a „Krka“

Obzirom na strukturu i stanje poljoprivrednih gospodarstava ističu se snažne potrebe za modernizacijom mehanizacije na suvremeni način radi olakšavanja poslovnog razvoja. Ova potreba je ujedno potreba koja je za sada dijelom uspješno zadovoljena mjerama u prethodnom programskom razdoblju. Ista se pokazala kao ključna na području. Međutim, bitan broj poljoprivrednika ne može svoje potrebe zadovoljiti unutar mjere koja je pratila nacionalnu mjeru bez uvođenja razlika u načinu davanja potpora upravo kroz intervenciju LAG-a Krka. Jedan dio poljoprivrednika ne ulazi u kategorije i definicije na nacionalnoj razini kao što je za male poljoprivrednike, a za naš kraj su itekako bitni. Nakon zadovoljenja potreba LAG-a „Krka“ smatramo da će oni ispunjavati sve uvjete za korištenje i nacionalnih sredstava.

Potrebni su poticaji kako bi poljoprivrednici imali veće prihode s manjim udjelom ljudskog rada te modernim alatima kako bi prihodi bili stabilni i dugoročno održivi, a time i poljoprivrednici kao stanovnici ruralnog područja imali svjetliju budućnost. Stoga uz ove potrebe vežemo Opći cilj 1. Modernizirati poljoprivredna gospodarstva te specifični cilj: SC 1. Modernizacija mehanizacije te korištenje suvremenih alata radi olakšavanja poslovnog razvoja.

Zbog lošije demografske slike naročito mladog stanovništva važno je i osigurati i što veći broj radnih mjesta koja nisu isključivo vezana za poljoprivredu kako bi se potaknuo ukupan potencijal rasta i razvoja na lokalnom području. Isto tako, poticati sve djelatnosti koje doprinose i da poljoprivredna aktivnost bude što potrebija.

Što bi značilo otvoriti nova radna mjesta za one koji se ne bave poljoprivredom kako bi što veći broj stanovnika imao mogućnosti za rad i stjecanje prihoda te veće potrebe za poljoprivrednim proizvodima i općenito sinergiju s poljoprivrednom proizvodnjom.

Uz ovaj dio potreba P 2.1. veže se Opći cilj 2. Povećati atraktivnost ruralnog prostora većim brojem nepoljoprivrednih radnih mjesta i usluga te općenito lokalni razvoj te specifični cilj SC 2.1. Olakšavanje poslovnog razvoja u ruralnim područjima.

Treći dio potreba odnosi se na javnu infrastrukturu - Povećati broj i kvalitetu javnih usluga na području LAG-a „Krka“.

Potrebno je aktivirati nove i staviti postojeće infrastrukturne resurse radi pružanja većeg broja kvalitetnih javnih usluga u prostoru. Uz ovu potrebu vežemo Opći cilj 3. Povećanje broja i kvalitete javnih usluga te specifični cilj: 1. Bolje iskorištavanje javne infrastrukture u svrhu lokalnog razvoja. Ono što je ključno je davati prioritet na području LAG-a „Krka“ pri financiranju i potporama onih javnih usluga u onim naseljima u kojima su nedostajuća na području LAG-a „Krka“ o čemu nije moguće voditi računa na nacionalnoj razini.

5.2. Opis općih i specifičnih ciljeva LRS

Tablica 26: Opći i specifični ciljevi LRS

Naziv općeg cilja	Kratki opis općeg cilja	Naziv specifičnog cilja	Kratki opis specifičnog cilja
OC 1. Modernizirati poljoprivredna gospodarstva	Cilj je da poljoprivredna gospodarstva postanu više učinkovita te daju bolji output na poljoprivrednoj površini time i stabilniji i održivi dohodak	SC 1.1. Modernizacija mehanizacije te korištenje suvremenih alata radi olakšavanja poslovnog razvoja	Kroz modernizaciju mehanizacije cilj je da se koriste što moderniji suvremeni alati
OC 2. Povećati atraktivnost ruralnog prostora većim brojem nepoljoprivrednih radnih mjesta i usluga te općenito lokalni razvoj	Sami razvoj poljoprivredne djelatnosti zahtjeva i popratne nepoljoprivredne djelatnosti u prostoru bilo da izravno doprinose proizvodnom procesu u poljoprivredi bilo da osiguravaju prijeko potrebne diverzificirane usluge stanovništvu ruralnog prostora, važno je da se stvori sinergija poljoprivredne proizvodnje i ostalih aktivnosti	SC 2.1. Olakšavanje poslovnog razvoja u ruralnim područjima	Novim uslugama čiji su nositelji poljoprivredna gospodarstva omogućava se veći dohodak i diverzifikacija rizika. Isto tako, otvaranjem novih radnih mjesta kroz veći broj usluga osigurava se i diverzifikacija prihoda i rizika unutar zajednice odnosno obitelji u ruralnom prostoru. Dostupnost različitih usluga omogućava bolji poslovni razvoj u ruralnim prostorima smanjenjem troškova zbog veće, odnosno bliže dostupnosti .

OC 3. Povećanje broja i kvalitete javnih usluga	Bolja i ravnomjernija dostupnost javnih usluga u prostoru uvelike pridonosi privlačnosti ruralnog prostora i ključna je za sinergiju između poslovnog i privatnog razvoja.	SC 3.1. Bolje iskorištavanje javne infrastrukture u svrhu lokalnog razvoja	Većim brojem javnih usluga kao i njihovom kvalitetom javna infrastruktura se stavlja u funkciju lokalnog razvoja i samim time postaje održiva
---	--	--	---

Za područje LAG „Krka“ definirana su tri opća cilja koja se planiraju ispuniti u sljedećem definiranom programskom razdoblju. Opći ciljevi su definirani da budu mjerljivi i dosegljivi te odgovore na konkretne potrebe ovog područja definirane kroz analizu osnovnih podataka i SWOT analizu.

Opći ciljevi su :

1. Modernizirati poljoprivredna gospodarstva
2. Povećati atraktivnost ruralnog prostora većim brojem nepoljoprivrednih radnih mjesta i usluga te općenito lokalni razvoj
3. Povećanje broja i kvalitete javnih usluga

Ispunjavanjem ovih ciljeva želi se postići da poljoprivredna gospodarstva postanu više učinkovita te daju bolji output na poljoprivrednoj površini time i stabilniji i održivi dohodak. Sami razvoj poljoprivredne djelatnosti zahtjeva i popratne nepoljoprivredne djelatnosti u prostoru bilo da izravno doprinose proizvodnom procesu u poljoprivredi bilo da osiguravaju prijeko potrebne diverzificirane usluge stanovništvu ruralnog prostora ili općenito pridonose sinergiji i boljem životu u ruralnom prostoru.

Bolja dostupnost javnih usluga u prostoru uvelike pridonosi privlačnosti ruralnog prostora i ključna je za sinergiju između poslovnog i privatnog razvoja.

Uz ove ciljeve vežemo i tri specifična cilja:

SC 1.1. Modernizacija mehanizacije te korištenje suvremenih alata radi olakšavanja poslovnog razvoja

SC 2.1. Olakšavanje poslovnog razvoja u ruralnim područjima

SC 3.1. Bolje iskorištavanje javne infrastrukture u svrhu lokalnog razvoja

Kroz modernizaciju mehanizacije cilj je da se koriste što moderniji suvremeni alati uz poticaje kako bi se olakšao i ubrzao poslovni razvoj poljoprivrednih gospodarstava.

Dodatnim uslugama čiji su nositelji poljoprivredna gospodarstva omogućava se veći dohodak i diverzifikacija rizika kroz pokretanje i razvoj nepoljoprivrednih usluga. Isto tako, otvaranjem novih radnih mjesta kroz veći broj pokrenutih nepoljoprivrednih usluga osigurava se i diverzifikacija prihoda i rizika unutar zajednice odnosno obitelji u ruralnom prostoru. Ono što je ključan doprinos LAG-a „Krka“ su intervencije koje proizlaze iz ovih općih i specifičnih ciljeva a koje će biti kreirane različito nego na nacionalnoj razini kako bi se dobili rezultati uključivanja šireg broja korisnika s dinarskog područja koji do sada nisu zadovoljavali uvjete za korištenje ovakvih poticaja.

Dostupnost različitih usluga omogućava bolji poslovni razvoj u ruralnim prostorima smanjenjem troškova zbog veće, odnosno bliže dostupnosti različitih usluga. LAG intervencija kao i sadržaj LAG natječaja kod određivanja prihvatljivosti nepoljoprivrednih aktivnosti na OPG-u (većina malih PG-ova su OPG-ovi) trebaju se uskladiti s vrstama dopunskih djelatnosti koje su propisane Pravilnikom o Upisniku obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava (NN 62/19).

Većim brojem javnih usluga kao i njihovom kvalitetom javna infrastruktura se stavlja u funkciju lokalnog razvoja i samim time postaje održiva

5.3. Opis intervencija LRS uključujući projekte suradnje

Tablica 27: Intervencije u LRS

Opći cilj LRS	Specifični cilj LRS	Potreba	Intervencija
OC 1. Modernizirati poljoprivredna gospodarstva	SC 1.1. Modernizacija mehanizacije te korištenje suvremenih alata radi olakšavanja poslovnog razvoja	P 1.1. Modernizacija mehanizacije radi olakšavanja poslovnog razvoja	Potpore za modernizaciju poljoprivrednih gospodarstava
OC 2. Povećati atraktivnost ruralnog prostora većim brojem nepoljoprivrednih radnih mjesta i usluga te općenito lokalni razvoj	SC 2.1. Olakšavanje poslovnog razvoja u ruralnim područjima	P 2.1. Potaknuti rast lokalnog razvoja kroz ostale djelatnosti	Potpore za poslovni razvoj područja LAG-a „Krka“
OC 3. Povećanje broja i kvalitete javnih usluga	SC 3.1. Bolje iskorištavanje javne infrastrukture u svrhu lokalnog razvoja	P 3.1. Povećati broj i kvalitetu javnih usluga na području LAG-a „Krka“	Potpore za povećanje broja i kvalitete infrastrukture za pružanje javnih usluga na području LAG-a "Krka"

Za zadovoljenje istaknutih potreba ovog područja te dosezanje općih i specifičnih ciljeva kreirane su tri intervencije koje se planiraju provoditi od strane LAG-a „Krka“.

Intervencije LRS LAG „Krka“ kroz programsko razdoblje 2023-2027 su:

1. Potpore za modernizaciju poljoprivrednih gospodarstava
2. Potpore za poslovni razvoj područja LAG-a „Krka“
3. Potpore za povećanje broja i kvalitete infrastrukture za pružanje javnih usluga na području LAG-a „Krka“

Analizom područja kroz podatke te detektiranjem potreba nakon SWOT analize zaključeno je da ove intervencije najbolje odgovaraju potrebama područja te omogućavaju dosezanje općih i specifičnih ciljeva.

Opis pojedinih intervencija za koje će se raspisivati LAG natječaji navodi se sukladno općim ciljevima kroz tri zasebne tabele.

Što se tiče projekata suradnje zasada je planiran transnacionalni projekt suradnje s LAG-ovima iz Bugarske i Italije, a na temu „Local food and slow tourism in rural areas“. Cilj ovog projekta je promocija tzv. „sporog“ turizma te sve popularnijeg pokreta spore hrane („Slow food“) a čiji je cilj štiti kulturne identitete vezane uz hranu i gastronomske tradicije, čuvati tehnike uzgoja i prerade hrane naslijeđene iz tradicije.

S tim na umu je planiran i ovaj projekt suradnje, a koji bi uključivao prikupljane tradicionalnih recepata s područja uključenih LAG-ova, što bi rezultirao izdavanjem zajedničke kuharice, promociju lokalnih proizvoda, prijenos znanja sa starijih na mlađe generacije kroz kulinarske radionice i sl.

Tablica 28: Projekti suradnje

Vrsta projekta suradnje	Područje interesa projekta suradnje	Očekivani rezultat provedbe projekta suradnje	Indikativni visina proračuna projekta suradnje (u odnosu na ukupni iznos alokacije koje će LAG ostvariti u razdoblju 2023.-2027.)
Transnacionalni	Turizam, poljoprivreda	Kuharica s prikupljenim izvornim receptima s područja LAG-a; Promotivni film o kulinarskom naslijeđu i alternativnom turizmu, promotivni materijali, putovanja kod partnera na projektu.	2,46%

Tablica 29: Opis intervencija

Naziv i kod intervencije	1.1.1. Potpore za modernizaciju poljoprivrednih gospodarstava
Područje obuhvata	Cjelokupno područje LAG-a „Krka“
<p>Kratki opis intervencije:</p> <ul style="list-style-type: none"> -svrha intervencije - doprinos intervencije općem i specifičnom cilju LRS - doprinos intervencije specifičnom cilju ZPP - pripadnost intervencije nekom od članaka Uredbe (EU) 2021/2115 - doprinos pokazateljima rezultata ZPP-a - opis dodatne vrijednosti intervencije u provedbi LEADER pristupa uz naglasak na posebitosti intervencije koje ju razlikuju u odnosu na SP ZPP intervencije - ako je je primjenjivo opis inovativnih elemenata LRS 	<p>Ova intervencija odgovara na potrebe povećanja korištenja suvremenih alata na području LAG – a „Krka“ što je potreba koja je dijelom zadovoljena i u prethodnom programskom razdoblju. Ujedno, ona izaziva najveći interes na području LAG-a „Krka“ te se snažno istakla i prilikom izrade LRS, a naročito SWOT analize kao jedna od onih koje najviše odgovaraju na potrebe područja.</p> <p>Ovom intervencijom postiže se</p> <ul style="list-style-type: none"> - Opći cilj: 1. Modernizirati poljoprivredna gospodarstva <p>Obrazloženje: Cilj je financiranjem modernizacije i valorizacijom uključivanja što većeg broja dionika postići maksimalni output poljoprivrednog proizvoda na području.</p> <p>Ovom mjerom dosežu se Specifični ciljevi ove intervencija :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Specifični cilj 1.1. Modernizacija mehanizacije te korištenje suvremenih alata radi olakšavanja poslovnog razvoja <p>Obrazloženje: Modernizacija mehanizacije se želi što većim dijelom potaknuti korištenjem što suvremenijih digitalnih rješenja. Ova intervencija pripada članku 73. Uredbe (EU) br. 2021/2115</p> <p>Ova intervencija pridonosi i specifičnim ciljevima ZPP-a:</p> <p>S02 Jačanje usmjerenosti na tržište i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava kratkoročno i dugoročno, uključujući veću usmjerenost na istraživanje, tehnologiju i digitalizaciju.</p> <p>S04: Doprinos ublažavanju klimatskih promjena i prilagodbi tim promjenama, uključujući smanjenjem emisija stakleničkih plinova i poboljšanjem sekvencije ugljika, te promicanje održive energije.</p> <p>S08: Promicanje zapošljavanja, rasta, rodne ravnopravnosti, uključujući sudjelovanje žena u poljoprivredi, socijalne uključenosti i lokalnog razvoja u ruralnim područjima, uključujući kružno biogospodarstvo i održivo šumarstvo</p> <p>Obrazloženje: Kroz ovu intervenciju se potiče zapošljavanje i uključenost što većeg dionika različitih socijalnih skupina u poljoprivrednu proizvodnju.</p> <p>Provedbom ove intervencije doprinosi se pokazatelju rezultata ZPP-a:</p> <p>R.3 Digitalizacija poljoprivrede</p>

	<p>Objasnenje: Očekuje se da će 3 poljoprivrednika primiti potporu kroz provedbu ove intervencije za ulaganja u digitalnu poljoprivrednu tehnologiju.</p> <p>R.9 Modernizacija poljoprivrednih gospodarstava Objasnenje: Očekuje se da će 36 poljoprivrednika primiti potporu kroz provedbu ove intervencije za ulaganja u restrukturiranje i modernizaciju.</p> <p>R.15 Energija iz obnovljivih izvora iz poljoprivrede i šumarstva te iz drugih obnovljivih izvora Objasnenje: Očekuje se da će instalirani kapacitet za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora energije biti do 0,005MW .</p> <p>R.16 Ulaganja povezana s klimom Objasnenje: Očekuje se da će 3 poljoprivrednika primiti potporu kroz provedbu ove intervencije za ulaganja u kapacitete za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora.</p> <p>R.37 Rast i radna mjesta u ruralnim područjima Objasnenje: Kroz provedbu ove intervencije planirano je stvaranje 2 nova radna mjesta</p> <p>R.39 Razvoj ruralnog gospodarstva Objasnenje: Očekuje se razvoj 2 ruralna poduzeća</p> <p>R.40 Pametna tranzicija ruralnoga gospodarstva Objasnenje: Očekuje se da će 2 projekta uložiti u pametnu tranziciju ruralnog gospodarstva</p> <p>Dodana vrijednost: Obzirom na interes na nacionalnoj razini za mjere koje se nude poljoprivrednicima zbog posljedica rata i manje gospodarske aktivnosti ovaj kraj dodatno zaostaje u razvoju u odnosu na nacionalni prosjek te su manje konkurentni i ne uspijevaju osigurati sredstva. Stoga, bi ova intervencija bila dostupna: - onim poljoprivrednim gospodarstvima koji ne zadovoljavaju ni definiciju malih poljoprivrednih gospodarstava već se nalaze ispod nje ako će provedbom projekta uz potporu istu zadovoljiti. Postavljanjem ovakvih osnovnih intervencija poljoprivrednicima dinarskog kraja omogućuje se start s kojim bi zahvaljujući LAG-u ipak dugoročno mogli uhvatiti rast u skladu s nacionalnim prosjekom. - Isto tako, obzirom na broj stočara kojima su potrebna osnovna ulaganja, a koji svojom veličinom s brojem grla brzo dosegnu vrijednosti koji ih svrstavaju u kategorije koje ne spadaju u male poljoprivrednike ovim će se postići dodana vrijednost intervencija LAG-a i lider pristupa.</p>
--	---

	<p>-</p> <p>Jedinstvenost ove intervencije očituje se i u tome što nije ograničena samo na aktivnosti koje se odnose na primarnu poljoprivrednu proizvodnju već daje mogućnost ulaganja u projekte koji potiču preradu odnosno projekti koji kombiniraju proizvodnju i preradu, a s ekonomskom vrijednosti gospodarstva u manjom, odnosno većom, u odnosu na intervenciju iz SP ZPP-a</p> <p>- Prilagođenost natječaja i kriterija bodovanja potrebama područja LAG-a „Krka“</p> <p>- Kroz kriterije bodovanja dati će se prednost korisnicima koji koriste digitalna rješenja te aktivnostima koje doprinose očuvanju okoliša.</p>
Ciljani korisnici	Poljoprivrednici na području LAG-a „Krka“
Temeljni uvjeti prihvatljivosti korisnika	<ol style="list-style-type: none"> 1. imati prebivalište ili sjedište, uključujući podružnicu, ovisno o organizacijskom obliku unutar područja LAG-a putem kojeg podnosi zahtjev za potporu, prije dana objave LAG natječaja sve do proteka roka od 5 (pet) godina od dana konačne isplate sredstava potpore, osim u slučaju ako odabrani LAG promijeni obuhvat područja ili u slučaju više sile i izvanredne okolnosti sukladno članku 3. stavku 1. Uredbe (EU) br. 2021/2116; 2. imati podmirene odnosno uređene financijske obveze prema državnom proračunu; 3. ne smije biti u postupku predstečaja, stečaja, stečaja potrošača ili likvidacije u skladu s posebnim propisima.
Prihvatljive vrste projekta i temeljni uvjeti prihvatljivosti projekta	<p>Ulaganja u primarnu poljoprivrednu proizvodnju preradu i skladištenje poljoprivrednih proizvoda i ostalo, a koja doprinose boljoj održivosti gospodarstva i kvaliteti poljoprivrednog proizvoda sukladno Prilogu I. Ugovora.</p> <p>Uvjeti prihvatljivosti projekta između ostalog su :</p> <ul style="list-style-type: none"> - projekt se mora provoditi na području LAG-a „Krka“ - biti usklađen sa općim i specifičnim ciljevima LRS - biti usklađen sa jednim ili više specifičnim ciljevima ZPP za razdoblje 2023. – 2027. - odnositi se na proizvodnju proizvoda primarne poljoprivredne proizvodnje, a koji su navedeni u Prilogu I. Ugovora - provoditi se na području LAG-a na kojem korisnik na LAG natječaju podnosi zahtjev za potporu - ukupni iznos projekta ne smije biti veći od 300.000,00 EUR (bez PDV-a)

	<p>- biti usklađen sa pravilima državne potpore, ako je primjenjivo</p> <p><i>Prihvatljive vrste projekata i uvjeti prihvatljivosti projekata detaljno će biti navedeni u natječaju LAG-a.</i></p>
Načela kriterija odabira	<p>Prednost pri odabiru imaju projekti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Radna mjesta u projektu (prioritet imaju projekti čijom provedbom se izravno čuvaju radna mjesta ili otvaraju nova radna mjesta) - Ekonomska veličina gospodarstva (prioritet imaju projekti s većom ekonomskom veličinom gospodarstva) - Demografska obilježja naselja u kojima se provodi ulaganje (prednost imaju projekti koji se provode u naseljima s manjim brojem stanovnika) - Korištenje inovativnih rješenja (prioritet imaju projekti koji uvode nove tehnologije i procese koji do sada nisu korišteni na području LAG-a a značajno pridonose proizvodnji i preradi) - Projekti koji pridonose okolišnim ciljevima (prioritet imaju oni projekti koji sadrže najmanje jednu aktivnosti koja doprinosi ublažavanju klimatskih promjena i/ili aktivnost koja se odnosi na obnovljive izvore energije) - Projekti koji se odnose na digitalizaciju u poljoprivredi (prioritet imaju projekti koji sadrže najmanje jednu aktivnost koja doprinosi pojednostavljenju i ubrzanju procesa proizvodnje i prerade u poljoprivredi kroz korištenje digitalnih tehnologija) <p><i>Načela kriterija odabira biti će detaljno opisani LAG natječajem.</i></p>
Najniža ukupna vrijednost projekta	Odredit će se u natječaju.
Najviša ukupna vrijednost projekta	Najviša ukupna vrijednost projekta je do 300.000 eura (bez PDV-a)
Najniži iznos potpore po projektu	Odredit će se u natječaju
Najviši iznos potpore po projektu	Najviši iznos potpore po projektu je do 200.000 eura
Intenzitet potpore	Intenzitet potpore može iznositi najviše 65%, od ukupnih prihvatljivih troškova projekta. Iznimno, intenzitet se može uvećati do 80% prihvatljivih troškova projekta kada su nositelji poljoprivrednih gospodarstava mladi poljoprivrednici, odnosno 85% prihvatljivih troškova projekta kada su korisnici mala poljoprivreda gospodarstva.
Pokazatelji	

Broj novostvorenih radnih mjesta (puno radno vrijeme), doprinosi R.37 ZPP-a	Kroz provedbu ove intervencije planirano je stvaranje 2 radna mjesta
Broj sačuvanih radnih mjesta	Kroz provedbu ove intervencije planirano je očuvanje 2 postojeća radna mjesta

R.b.		
1.	Naziv pokazatelja	R.3 Digitalizacija poljoprivrede
	Mjerna jedinica	Broj poljoprivrednih gospodarstava koja primaju potporu
	Ciljna vrijednost	3
2.	Naziv pokazatelja	R.9 Modernizacija poljoprivrednih gospodarstava
	Mjerna jedinica	Broj poljoprivrednih gospodarstava koji primaju potporu
	Ciljna vrijednost	36
3.	Naziv pokazatelja	R.15 Energija iz obnovljivih izvora iz poljoprivrede i šumarstva te iz drugih obnovljivih izvora
	Mjerna jedinica	MW
	Ciljna vrijednost	0,005
4.	Naziv pokazatelja	R.16 Ulaganja povezana s klimom
	Mjerna jedinica	Broj poljoprivrednih gospodarstava koja primaju potporu
	Ciljna vrijednost	3
5.	Naziv pokazatelja	R.39 Razvoj ruralnog gospodarstva
	Mjerna jedinica	Broj poduzeća
	Ciljna vrijednost	2
6.	Naziv pokazatelja	R.40 Pametna tranzicija ruralnog gospodarstva
	Mjerna jedinica	Broj projekata
	Ciljna vrijednost	3

Prikaz kriterija na temelju kojih projekti iz intervencije doprinose provedbi koncepta Pametnih sela		
r.b.	Kriterij koji doprinosi provedbi koncepta Pametnih sela	Kriteriji LAG-a na temelju kojih se projekti svrstavaju u projekte koji doprinose provedbi koncepta Pametnih sela
1.	Inovativna i pametna rješenja u selima	Dodatno se boduje uvođenje nove tehnologije i procesa koji sada nisu korišteni na području LAG-a a značajno pridonose proizvodnji i preradi
2.	Digitalizacija u poljoprivredi i ostalim društvenim aktivnostima u selima	Dodatno se boduju aktivnosti koje doprinose pojednostavljenom ubrzanju procesa proizvodnje i prerade u poljoprivredi kroz korištenje digitalnih tehnologija ukoliko korisnik nije ostvario bodove već u kroz prethodne kriterije
3.	Doprinos okolišnim ciljevima i ublažavanje klimatskih promjena u selima.	Dodatno se boduju aktivnosti koje imaju pozitivan utjecaj na okoliš kroz ulaganje u obnovljive izvore energije te općenito aktivnosti koje doprinose ublažavanju klimatskih promjena

Naziv i kod intervencije	2.1.1. Potpore za poslovni razvoj područja LAG-a „Krka“
Područje obuhvata	Cjelokupno područje LAG-a „Krka“
Kratki opis intervencije: -svrha intervencije - doprinos intervencije općem i specifičnom cilju LRS - doprinos intervencije specifičnom cilju ZPP - pripadnost intervencije nekom od članaka Uredbe (EU) 2021/2115 - doprinos pokazateljima rezultata ZPP-a - opis dodatne vrijednosti intervencije u provedbi LEADER pristupa uz naglasak na posebitosti intervencije koje ju razlikuju u odnosu na SP ZPP intervencije - ako je je primjenjivo opis inovativnih elemenata LRS	Na temelju SWOT analize i iskazanih potreba: P 2.1. Potaknuti rast lokalnog razvoja u svim djelatnostima. Provedbom ove intervencije će se doprinijeti ostvarenju: - OC 2. „Povećati atraktivnost ruralnog prostora većim brojem nepoljoprivrednih radnih mjesta i usluga te općenito ruralni razvoj“ - SC 2.1. Olakšavanje poslovnog razvoja u ruralnim područjima Obrazloženja: Ova intervencija dvojako pridonosi ovom specifičnom cilju. Izravno jer olakšava razvoj nepoljoprivrednih aktivnosti i poljoprivrednih aktivnosti. Isto tako, samim razvojem postojećih aktivnosti olakšava se poslovni razvoj za sve druge poljoprivredne i nepoljoprivredne aktivnosti u ruralnom prostoru. Ova intervencija pripada članku 73. Uredbe (EU) br. 2021/2115 Također, intervencija pridonosi i specifičnim ciljevima ZPP-a:

	<p>S08: Promicanje zapošljavanja, rasta, rodne ravnopravnosti, uključujući sudjelovanje žena u poljoprivredi, socijalne uključenosti i lokalnog razvoja u ruralnim područjima, uključujući kružno biogospodarstvo i održivo šumarstvo Obrazloženje: Kroz kriterije uz ovu intervenciju planira se dodatno bodovati zapošljavanje koje proizlazi iz ovih projekata. Provedbom ove intervencije doprinosi se pokazateljima rezultata ZPP-a</p> <p>R.37 Rast i radna mjesta u ruralnim područjima Obrazloženje: Kroz provedbu ove intervencije planirano je stvaranje 3 nova radna mjesta</p> <p>R.39 Razvoj ruralnog gospodarstva Obrazloženje: Očekuje se razvoj 7 ruralnih poduzeća</p> <p>R.40 Pametna tranzicija ruralnoga gospodarstva Obrazloženje: Očekuje se da će 2 projekta uložiti u pametnu tranziciju ruralnog gospodarstva Dodana vrijednost: Provedbom LEADER pristupa analiza područja LAG-a „Krka“ pokazala da postoji potreba članova zajednice, obitelji naročito mladih za pokretanje dodatnih djelatnosti koja nije zadovoljena na nacionalnoj razini zbog uvjeta koje ne zadovoljavaju poljoprivrednici ovog područja. Naime, uslijed pandemije i pada gospodarskih aktivnosti na svim razina poljoprivrednici ovog kraja su usporili ulaganje te nisu ulazili u Registar poreznih obveznika, s ovom intervencijom bismo zahvaljujući LAG-u doprinijeli da potaknemo lokalni razvoj one koji to već nisu da provedbom ovom projekta uđu u Registre poreznih obveznika te se ohrabre proširiti razviti svoje dodatne djelatnosti. Za razliku od intervencija na nacionalnoj razini ovdje se neće tražiti uvjet da su PG-ovi u Registru poreznih obveznika kako bi razvijali dodatne djelatnosti već se samo te iste može natjecajima kroz bodovanje dodatno nagraditi. Ipak, oni koji su u sustavu Registra poreznih obveznika neće se ograničiti u prijavi. Uz navedeno dodana vrijednost se očituje i kroz: - Jačanje zajedničkog identiteta/prepoznatljivosti područja - prednost imaju projekti koji pridonose okolišnim ciljevima</p>
Ciljani korisnici	Korisnici su poljoprivredna gospodarstva
Temeljni uvjeti prihvatljivosti korisnika	1. imati prebivalište ili sjedište, uključujući podružnicu, ovisno o organizacijskom obliku unutar područja LAG-a putem kojeg podnosi zahtjev za potporu, prije dana objave LAG natječaja sve do proteka roka od 5 (pet) godina od dana konačne isplate sredstava potpore, osim u slučaju ako odabrani LAG promijeni obuhvat područja ili u slučaju više sile i izvanredne okolnosti sukladno članku 3. stavku 1. Uredbe (EU) br. 2021/2116;

	<p>2. imati podmirene odnosno uređene financijske obveze prema državnom proračunu;</p> <p>3. ne smije biti u postupku predstečaja, stečaja, stečaja potrošača ili likvidacije u skladu s posebnim propisima.</p>
Prihvatljive vrste projekta i temeljni uvjeti prihvatljivosti projekta	<p>Prihvatljivi projekti odnose se na razvoj dodatnih nepoljoprivrednih djelatnosti na poljoprivrednom gospodarstvu.</p> <p>Temeljni uvjeti prihvatljivosti projekta:</p> <ul style="list-style-type: none"> - projekt mora biti usklađen sa općim i specifičnim ciljevima LRS - projekt mora biti usklađen s jednim ili više specifičnim ciljevima ZPP za razdoblje 2023. – 2027. - provoditi se na području LAG-a na kojem korisnik na LAG natječaju podnosi zahtjev za potporu - ukupni iznos projekta ne smije biti veći od 300.000,00 EUR (bez PDV-a) <p>Aktivnosti vezane uz projekt/ulaganje ne smiju započeti prije podnošenja zahtjeva za potporu na LAG natječaj (uključujući sklapanje ugovora s izvođačima/dobavljačima ili izvršenje narudžbe radova/robe od njih za prijavljena ulaganja), osim pripremnih aktivnosti (opći troškovi, stjecanje vlasništva nad nekretninom na kojoj će se obavljati investicija, ishođenje građevinske i drugih dozvola i s njima povezane aktivnosti do trenutka prijave početka građenja)</p> <p><i>Prihvatljive vrste projekata i uvjeti prihvatljivosti projekata detaljno će biti navedeni u natječaju LAG-a.</i></p>
Načela kriterija odabira	<p>Načela odabira projekata se temelje na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Radna mjesta u projektu (prioritet imaju projekti čijom provedbom se izravno čuvaju radna mjesta ili otvaraju nova radna mjesta) - Sektorski kriterij (prioritet imaju projekti koji se odnose na preradu i/ili marketing) - Ekonomska veličina gospodarstva (prioritet imaju projekti s većom ekonomskom veličinom gospodarstva)- Korisnik je upisan u Registar poreznih obveznika po osnovi samostalne djelatnosti (prioritet imaju korisnici koji su prije objave natječaja upisani u Registar poreznih obveznika) - projekt doprinosi okolišnim ciljevima (prioritet imaju ulaganja u obnovljive izvore energije i zaštitu okoliša) <p><i>Načela kriterija odabira biti će detaljno opisani LAG natječajem</i></p>
Najniža ukupna vrijednost projekta	Odredit će se u natječaju
Najviša ukupna vrijednost projekta	Najviša ukupna vrijednost projekta je do 300.000 eura (bez PDV-a)

Najniži iznos potpore po projektu	Odredit će se u natječaju
Najviši iznos potpore po projektu	Najviši iznos potpore po projektu je do 200.000 eura
Intenzitet potpore	Intenzitet potpore može iznositi najviše 65%, od ukupnih prihvatljivih troškova projekta. Iznimno, intenzitet se može uvećati do 80% prihvatljivih troškova projekta kada su nositelji poljoprivrednih gospodarstava mladi poljoprivrednici, odnosno 85% prihvatljivih troškova projekta kada su korisnici mala poljoprivreda gospodarstva.

Pokazatelji

Broj novostvorenih radnih mjesta (puno radno vrijeme), doprinosi R.37 ZPP-a	Kroz provedbu ove intervencije planirano je stvaranje 3 nova radna mjesta.
Broj sačuvanih radnih mjesta	Kroz provedbu ove intervencije planirano je očuvanje 4 postojeća radna mjesta.

R.b.		
1.	Naziv pokazatelja	Poljoprivrednici koji su ostvarili potporu
	Mjerna jedinica	Broj poljoprivrednika
	Ciljna vrijednost	7
2.	Naziv pokazatelja	Projekti koji doprinose okolišnim ciljevima
	Mjerna jedinica	Broj projekata koji ostvaruju potporu za ulaganja u obnovljive izvore energije i zaštitu okoliša
	Ciljna vrijednost	3
3.	Naziv pokazatelja	R.39 Razvoj ruralnog gospodarstva
	Mjerna jedinica	Broj poduzeća
	Ciljna vrijednost	7
4.	Naziv pokazatelja	R.40 Pametna tranzicija ruralnoga gospodarstva
	Mjerna jedinica	Broj projekata

	Ciljna vrijednost	3
Prikaz kriterija na temelju kojih projekti iz intervencije doprinose provedbi koncepta Pametnih sela		
r.b.	Kriterij koji doprinosi provedbi koncepta Pametnih sela	Kriteriji LAG-a na temelju kojih se projekti svrstavaju u projekte koji doprinose provedbi koncepta Pametnih sela
1.	Inovativna i pametna rješenja u selima	
2.	Digitalizacija u poljoprivredi i ostalim društvenim aktivnostima u selima	
3.	Doprinos okolišnim ciljevima i ublažavanje klimatskih promjena u selima.	Dodatno se boduju ulaganja u obnovljive izvore energije i zaštitu okoliša

Naziv i kod intervencije	3.1.1. Potpore za povećanje broja i kvalitete infrastrukture za pružanje javnih usluga na području LAG-a „Krka“
Područje obuhvata	Cjelokupno područje LAG-a „Krka“
Kratki opis intervencije: -svrha intervencije - doprinos intervencije općem i specifičnom cilju LRS - doprinos intervencije specifičnom cilju ZPP - pripadnost intervencije nekom od članaka Uredbe (EU) 2021/2115 - doprinos pokazateljima rezultata ZPP-a - opis dodatne vrijednosti intervencije u provedbi LEADER pristupa uz naglasak na posebitosti intervencije koje ju razlikuju u odnosu na SP ZPP intervencije - ako je je primjenjivo opis inovativnih elemenata LRS	<p>Na temelju SWOT analize i iskazane potrebe 3 „Povećati broj i kvalitetu javnih usluga na području LAG-a „Krka“ izrađena je ova intervencija. S obzirom da je analiza područja LAG-a „Krka“ pokazala da je lokalna infrastruktura u potrebi ulaganja znatnijih sredstava radi stavljanja u funkciju, tijekom participativnog procesa izrade LRS-a se artikulirala navedena potreba. Kroz ovu intervenciju planirana je potpora za unaprjeđenje kvalitete postojeće lokalne infrastrukture i izgradnju nove infrastrukture da bi se povećao broj ili kvaliteta javnih usluga.</p> <p>Provedbom ove intervencije će se doprinijeti ostvarenju:</p> <ul style="list-style-type: none"> - općeg cilja OC 3 „Povećanje broja i kvalitete javnih usluga <p>Obrazloženje: Da bi se pružale kvalitetne javne usluge u većem broju potrebna su ulaganja u infrastrukturu na području.</p> <ul style="list-style-type: none"> - specifičnog cilja ove intervencije SC 3.1. Bolje iskorištavanje javne infrastrukture u svrhu lokalnog razvoja <p>Obrazloženje: Bolje javne usluge promiču i utječu na sveukupan razvoj ruralnog prostora te ga čine boljim za kvalitetu života.</p> <p>Ova intervencija pripada članku 73. Uredbe (EU) br. 2021/2115</p> <p>Ovom intervencijom planira se 8 projekata koji će ostvariti potporu.</p> <p>Intervencija pridonosi i specifičnim ciljevima ZPP-a:</p>

	<p>S08: Promicanje zapošljavanja, rasta, socijalne uključenosti i lokalnog razvoja u ruralnim područjima, uključujući biogospodarstvo i održivo šumarstvo, Obrazloženje: Veći broj kvalitetnih javnih usluga kao npr. vrtići promiču zapošljavanje i socijalni uključenost te lokalni razvoj u ruralnim područjima, te horizontalnim (međusektorskim) ciljem modernizacije jer će se provodeći ovu intervenciju kroz kriterije bodovati i poticati razmjena znanja, korištenje inovacija u ruralnim područjima.</p> <p>Provedbom ove intervencije doprinosi se pokazatelju rezultata ZPP-a: R.40. Pametna tranzicija ruralnoga gospodarstva Obrazloženje: Očekuje se da će 2 projekta uložiti u pametnu tranziciju ruralnog gospodarstva R.41 Povezivanje ruralnih područja Europe Obrazloženje: Očekuje se da će 4.000 stanovnika LAG „Krka“ imati koristi od poboljšanja postojeće i izgradnje nove lokalne infrastrukture Dodana vrijednost provedbe ove intervencije se očituje u povećanju socijalnog kapaciteta LAG područja. Tijekom izrade potrebe br. 3 i ove intervencije došlo je do interakcije djelatnika LAG-a i stanovnika LAG područja čime su se iste učvrstile te je došlo i do povećanja kapaciteta (znanja, vještina i informacija) stanovništva LAG područja o mogućnostima i potencijalima navedene intervencije unutar LRS LAG-a „Krka“. Razlikovanje ove intervencije u odnosu na intervencije SP ZPP-a je prilagođenost natječaja i kriterija bodovanja potrebama područja LAG-a „Krka“ te poticanje korištenja inovativnih rješenja kroz provedbu projekata.</p>
Ciljani korisnici	<p>Korisnici u intervenciji su:</p> <ul style="list-style-type: none"> - jedinice lokalne samouprave - trgovačka društva u većinskom vlasništvu jedinica lokalne samouprave - udruge - javne ustanove - javni muzeji - javne galerije
Temeljni uvjeti prihvatljivosti korisnika	<p>1. imati prebivalište ili sjedište, uključujući podružnicu, ovisno o organizacijskom obliku unutar područja LAG-a putem kojeg podnosi zahtjev za potporu, prije dana objave LAG natječaja sve do protoka roka od 5 (pet) godina od dana konačne isplate sredstava potpore, osim u slučaju ako odabrani LAG promijeni obuhvat područja ili u slučaju više sile i izvanredne okolnosti sukladno članku 3. stavku 1. Uredbe (EU) br. 2021/2116;</p>

	<p>2. imati podmirene odnosno uređene financijske obveze prema državnom proračunu;</p> <p>3. ne smije biti u postupku predstečaja, stečaja, stečaja potrošača ili likvidacije u skladu s posebnim propisima.</p>
Prihvatljive vrste projekta i temeljni uvjeti prihvatljivosti projekta	<p>Prihvatljivi projekti su rekonstrukcija postojećih građevina, izgradnja novih građevina i/ili opremanje građevina za kulturno-društvenu, obrazovno-odgojnu i sportsko-rekreativnu i turističku namjenu te projekti koji se odnose na razvoj/unapređenje javne infrastrukture.</p> <p>Uvjeti prihvatljivosti projekta između ostalog su :</p> <ul style="list-style-type: none"> - provoditi se na području LAG-a na kojem korisnik na LAG natječaju podnosi zahtjev za potporu - biti usklađen sa općim i specifičnim ciljevima LRS - biti usklađen sa jednim ili više specifičnim ciljevima ZPP za razdoblje 2023. – 2027. - ukupni iznos projekta ne smije biti veći od 300.000,00 EUR (bez PDV-a) <p><i>Prihvatljive vrste projekata i uvjeti prihvatljivosti projekata detaljno će biti navedeni u natječaju LAG-a.</i></p>
Načela kriterija odabira	<p>Načela odabira projekata se temelje na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stupnju razvijenosti jedinica lokalne samouprave (prednost imaju one JLS s nižim stupnjem razvijenosti) - Demografska obilježja naselja (prednost imaju naselja s manjim brojem stanovnika) - Tip ulaganja (prioritet imaju ulaganja u rekonstrukciju) - Ulaganje u inovativna rješenja (prioritet imaju ulaganja u inovativna rješenja radi unapređenja kvalitete života stanovnika) <p><i>Načela kriterija odabira biti će detaljno opisani LAG natječajem.</i></p>
Najniža ukupna vrijednost projekta	Najniža ukupna vrijednost projekta je 10.000,00 eura (bez PDV-a).
Najviša ukupna vrijednost projekta	Najviša ukupna vrijednost projekta je 250.000,00 eura (bez PDV-a).
Najniži iznos potpore po projektu	Najniži iznos potpore po projektu je 10.000,00 eura.
Najviši iznos potpore po projektu	Najviši iznos potpore po projektu je do 50.000,00 eura.
Intenzitet potpore	Intenzitet potpore iznosi 100% od ukupnih prihvatljivih troškova projekta.

Pokazatelji

Broj novostvorenih radnih mjesta (puno radno vrijeme), doprinosi R.37 ZPP-a	Kroz provedbu ove intervencije planirano je stvaranje 0 nova radna mjesta.
Broj sačuvanih radnih mjesta	Kroz provedbu ove intervencije planirano je čuvanje 0 postojećih radnih mjesta.

R.b.		
1.	Naziv pokazatelja	Projekti koji su ostvarili potporu kroz intervenciju
	Mjerna jedinica	Broj projekata
	Ciljna vrijednost	8
2.	Naziv pokazatelja	R.40. Pametna tranzicija ruralnoga gospodarstva
	Mjerna jedinica	Broj projekata
	Ciljna vrijednost	2
3.	Naziv pokazatelja	R.41 Povezivanje ruralnih područja Europe
	Mjerna jedinica	Broj ruralnog stanovništva koje ima koristi
	Ciljna vrijednost	4.000

Prikaz kriterija na temelju kojih projekti iz intervencije doprinose provedbi koncepta Pametnih sela

r.b.	Kriterij koji doprinosi provedbi koncepta Pametnih sela	Kriteriji LAG-a na temelju kojih se projekti svrstavaju u projekte koji doprinose provedbi koncepta Pametnih sela
1.	Inovativna i pametna rješenja u selima	Dodatno se boduju ulaganja u inovativna rješenja na području LAG-a Krka radi unapređenja kvalitete života stanovnika.
2.	Digitalizacija u poljoprivredi i ostalim društvenim aktivnostima u selima	
3.	Doprinos okolišnim ciljevima i ublažavanje klimatskih promjena u selima.	

Skupni prikaz svih pokazatelja za sve intervencije LRS

Intervencija LRS	Pokazatelj	Mjerna jedinica	Doprinos pokazateljima rezultata ZPP	Ciljna vrijednost po godinama							Ukupna vrijednost
				2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.	2029.	
1.1.1.	Digitalizacija poljoprivrede	broj poljoprivrednih gospodarstava koji primaju potporu	R.3	0	0	0	2	1	0	0	3
1.1.1.	Broj poljoprivrednih gospodarstava koja primaju potporu	broj poljoprivrednih gospodarstava koji primaju potporu	R.9	0	0	3	15	9	5	4	36
1.1.1.	Energija iz obnovljivih izvora iz poljoprivrede i šumarstva te iz drugih obnovljivih izvora	MW	R.15	0	0	0	0,003	0,002	0	0	0,005
1.1.1.	Ulaganja povezana s klimom	broj poljoprivrednih gospodarstava koji primaju potporu	R.16	0	0	0	2	1	/	/	3
1.1.1.	Rast i radna mjesta u ruralnim područjima	Broj otvorenih radnih mjesta u ekvivalentu	R.37	0	0	0	2	0	0	0	2

		punog radnog vremena (FTE)									
1.1.1.	Sačuvana radna mjesta	Broj sačuvanih radnih mjesta	-	0	0	0	1	1	0	0	2
1.1.1.	Razvoj ruralnoga gospodarstva	broj poduzeća	R.39	0	0	0	1	0	1	0	2
1.1.1.	Pametna tranzicija ruralnoga gospodarstva	broj projekata	R.40	0	0	0	2	1	0	0	3
2.1.1.	Poljoprivrednici i koji su ostvarili potporu	Broj poljoprivrednika	-	0	0	0	0	3	4	0	7
2.1.1.	Projekti koji doprinose okolišnim ciljevima	Broj projekata koji ostvaruju potporu za ulaganja u obnovljive izvore energije i zaštitu okoliša	-	0	0	0	0	2	1	0	3
2.1.1.	Rast i radna mjesta u ruralnim područjima	Broj otvorenih radnih mjesta u ekvivalentu punog radnog vremena (FTE)	R.37	0	0	0	0	2	1	0	3

2.1.1.	Sačuvana radna mjesta	Broj sačuvanih radnih mjesta	-	0	0	0	0	1	3	0	4
2.1.1.	Razvoj ruralnoga gospodarstva	Broj poduzeća	R.39	0	0	0	0	3	4	0	7
2.1.1.	Pametna tranzicija ruralnoga gospodarstva	Broj projekata	R40	0	0	0	0	1	2	0	3
3.1.1.	Rast i radna mjesta u ruralnim područjima	Broj otvorenih radnih mjesta u ekvivalnetu punog radnog vremena (FTE)	R.37	0	0	0	0	0	0	0	0
3.1.1.	Sačuvana radna mjesta	Broj sačuvanih radnih mjesta	-	0	0	0	0	0	0	0	0
3.1.1.	Projekti koji su ostvarili potporu kroz intervenciju	Broj projekata	-	0	0	0	0	4	4	0	8
3.1.1.	Pametna tranzicija ruralnoga gospodarstva	Broj projekata	R40	0	0	0	0	1	1	0	2
3.1.1	Povezivanje ruralnih područja Europe	Broj ruralnog stanovništva koje ima koristi	R 41	0	0	0	0	2.000	2.000	0	4.000

5.4. Opis procesa odabira projekata na LAG natječajima

Sukladno iskustvu u prethodnom razdoblju zadržat će se svi procesi koji su se pokazali učinkoviti u odabiru. Da bi proces odabira bio što učinkovitiji vodit će se ponajprije računa pri pripremi samih LAG natječaja, naročito pri postavljanju i obrazloženju kriterija. Metodologija odabira projekata na razini LAG-a temelji se na načelima CLLD pristupa lokalnom razvoju vođenog lokalnom zajednicom (decentralizirani pristup provedbe lokalnog razvoja). Postupak odabira projekata sastoji od sljedećih aktivnosti:

1. Priprema i objava LAG Natječaja - LAG administratori (stručna služba odnosno ured LAG-a uz potporu vanjskih suradnika, prema potrebi) pripremaju dokumentaciju u skladu s uputama nadležnih tijela. Natječaji se objavljuju na web stranici LAG-a.

2. Podnošenje, zaprimanje i stvaranje prijavnog dosjea projekta te administrativna kontrola; ocjenjivanje i odabir projekata - Način podnošenja prijave projekata biti će naznačen u LAG Natječaju. Otvaranje prijava projekata pristiglih na LAG natječaj obavlja Povjerenstvo kojeg imenuje nadležno tijelo LAG-a. Nakon zaprimanja prijave provodi se administrativna kontrola koja predstavlja 1. fazu u postupku odabira projekata za provedbu LRS. Cilj 1. faze je provjera: osnovnih uvjeta prihvatljivosti projekta. Nakon administrativne provjere, započinje 2. faza koja predstavlja kvalitativno ocjenjivanje prijave, a koja se provodi sukladno definiranim internim procedurama LAG-a i kriterijima odabira definiranim LRS. Rezultat ovih analiza je rang lista projekata s pratećom dokumentacijom koja se upućuje na odlučivanje Upravnom odboru LAG-a. Na odluke Upravnog odbora, nositelji projekata imaju mogućnost prigovora tijelu nadležnom za prigovore. Odluke tijela nadležnog za prigovore moraju biti jasne i konačne i ne mogu ni na koji način biti promijenjene od strane Upravnog odbora. U slučaju da je prigovor prihvaćen, prijava projekta se vraća u administrativnu obradu. Rang lista projekata koji su odabrani od strane LAG-a biti će objavljen na mrežnoj stranici LAG-a.

Proces pripreme i provedbe projekata suradnje projekata suradnje uključuje slijedeće faze:

- Definiranje pripremnih aktivnosti od strane ureda LAG-a
- Odobrenje projekta suradnje od strane Upravnog odbora
- Provedba projekta suradnje s partnerima

5.5. Usklađenost LRS sa ZPP

Tablica 30: Usklađenost LRS sa SP ZPP

Opći cilj LRS	Specifični cilj LRS	Intervencija LRS	Usklađenost sa specifičnim ciljevima ZPP (uključujući međusektorski/horizontalni)
OC 1. Modernizirati poljoprivredna gospodarstva	SC 1.1. Modernizacija mehanizacije te korištenje suvremenih alata radi olakšavanja poslovnog razvoja	1.1.1. Potpore za modernizaciju poljoprivrednih gospodarstava	<p>S02 Jačanje usmjerenosti na tržište i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava kratkoročno i dugoročno, uključujući veću usmjerenost na istraživanje, tehnologiju i digitalizaciju.</p> <p>SO4: Doprinos ublažavanju klimatskih promjena i prilagodbi tim promjenama, uključujući smanjenjem emisija stakleničkih plinova i poboljšanjem sekvenciranja ugljika, te promicanje održive energije.</p> <p>SO8: Promicanje zapošljavanja, rasta, rodne ravnopravnosti, uključujući sudjelovanje žena u poljoprivredi, socijalne uključenosti i lokalnog razvoja u ruralnim područjima, uključujući kružno biogospodarstvo i održivo šumarstvo</p>

<p>OC 2. Povećati atraktivnost ruralnog prostora većim brojem nepoljoprivrednih radnih mjesta i usluga te općenito lokalni razvoj</p>	<p>SC 2.1. Olakšavanje poslovnog razvoja u ruralnim područjima</p>	<p>2.1.1. Potpore za poslovni razvoj područja LAG-a „Krka“</p>	<p>SO8: Promicanje zapošljavanja, rasta, rodne ravnopravnosti, uključujući sudjelovanje žena u poljoprivredi, socijalne uključenosti i lokalnog razvoja u ruralnim područjima, uključujući kružno biogospodarstvo i održivo šumarstvo.</p>
<p>OC 3. Povećanje broja i kvalitete javnih usluga</p>	<p>SC 3.1. Bolje iskorištavanje javne infrastrukture u svrhu lokalnog razvoja</p>	<p>3.1.1. Potpore za povećanje broja i kvalitete infrastrukture za pružanje javnih usluga na području LAG-a „Krka“</p>	<p>SO8: Promicanje zapošljavanja, rasta, rodne ravnopravnosti, uključujući sudjelovanje žena u poljoprivredi, socijalne uključenosti i lokalnog razvoja u ruralnim područjima, uključujući kružno biogospodarstvo i održivo šumarstvo. Horizontalni (međusektorski) cilj modernizacije poljoprivrednog sektora poticanjem i razmjenom znanja, inovacija i digitalizacije u poljoprivredi i ruralnim područjima te promicanjem njihove upotrebe</p>

Opći cilj 1 Modernizirati poljoprivredna gospodarstva sa svojim specifičnim ciljem – Modernizacije mehanizacije te korištenje suvremenih alata radi olakšavanja poslovnog razvoja te intervencijom 1.1.1. Potpore za modernizaciju poljoprivrednih gospodarstava usklađen je s više specifičnih ciljeva Strateškog plana zajedničke poljoprivredne politike RH 2024-2027 i to:

SO2: Pojačanje usmjerenosti na tržište i povećanje konkurentnosti, uključujući stavljanje većeg naglaska na istraživanje, tehnologiju i digitalizaciju koji će se i dodatno cijeliti kroz provedbu samog natječaja te SO4: Doprinosa ublažavanju klimatskih promjena i prilagodbi tim promjenama te razvoju održive energije obzirom da su prihvatljiva ulaganja u obnovljive izvore energije.

SO4: Doprinos ublažavanju klimatskih promjena i prilagodbi tim promjenama, uključujući smanjenjem emisija stakleničkih plinova i poboljšanjem sekvenciranja ugljika, te promicanje održive energije s obzirom da su prihvatljiva ulaganja u obnovljive izvore energije

SO8: Promicanje zapošljavanja, rasta, rodne ravnopravnosti, uključujući sudjelovanje žena u poljoprivredi, socijalne uključenosti i lokalnog razvoja u ruralnim područjima, uključujući kružno biogospodarstvo i održivo šumarstvo.

Opći cilj 2 Povećati atraktivnost ruralnog prostora većim brojem nepoljoprivrednih radnih mjesta i usluga te općenito lokalni razvoj sa specifičnim ciljem Olakšavanje poslovnog razvoja u ruralnim područjima te intervencijom 2.1.1. Potpore za poslovni razvoj područja LAG-a „Krka“ usklađen je sa specifičnim ciljem Strateškog plana zajedničke poljoprivredne politike RH 2024-2027 i to:

SO8: Promicanje zapošljavanja, rasta, rodne ravnopravnosti, uključujući sudjelovanje žena u poljoprivredi, socijalne uključenosti i lokalnog razvoja u ruralnim područjima, uključujući kružno biogospodarstvo i održivo šumarstvo.

Obrazloženje: Kroz kriterije uz ovu intervenciju planira se dodatno bodovati zapošljavanje koje proizlazi iz ovih projekata.

Opći cilj 3 Povećanje broja, kvalitete javnih usluga te SC 3.1. Bolje iskorištavanje javne infrastrukture u svrhu lokalnog razvoja te intervencijom 3.1.1. Potpore za povećanje broja i kvalitete infrastrukture za pružanje javnih usluga na području LAG-a „Krka“ usklađeni su s dva specifična cilja Strateškog plana zajedničke poljoprivredne politike RH 2024-2027 i to:

SO8: Promicanje zapošljavanja, rasta, rodne ravnopravnosti, uključujući sudjelovanje žena u poljoprivredi, socijalne uključenosti i lokalnog razvoja u ruralnim područjima, uključujući kružno biogospodarstvo i održivo šumarstvo.

Obrazloženje: Veći broj kvalitetnih javnih usluga kao npr. vrtići promiču zapošljavanje i socijalnu uključenost te lokalni razvoj u ruralnim područjima.

Ovi ciljevi – opći i specifični te intervencija 3. usklađeni su i s horizontalnim (međusektorskim) ciljem modernizacije jer će se provodeći ovu intervenciju kroz kriterije bodovati i poticati razmjena znanja, korištenje inovacija i digitalizacije u ruralnim područjima.

6. KAPACITET LAG-a ZA PROVEDBU LRS

6.1. Kapacitet LAG-a za upravljanje LAG-om i provedbom LRS

LAG Krka trenutno ima dvoje zaposlenika, voditeljicu ureda i stručnu suradnicu.

Voditeljica ureda, po struci diplomirani ekonomist, smjer hotelijerstvo, s iskustvom rada na recepciji hotela, zatim kao nastavnica ekonomske skupine predmeta u Gimnaziji Bernardina Frankopana u Ogulinu te kao voditeljica računovodstva u srednjoj školi. Od 2019. godine zaposlena u LAG-u Krka kao voditeljica ureda s iskustvom nastupa, predavanja te rada s financijama doprinosi animiranju područja LAG-a „Krka“ te završetku provedbe prethodne strategije.

Stručna suradnica. Po struci magistra novinarstva i odnosa s javnostima. Radno iskustvo stečeno na Radio postaji Drniš, Godine 2019. završena edukacija za voditelja EU projekata preko HZZ-a. Zalaže se za što bolje iskorištavanje i ciljane potpore podijeljene što pravičnije i jednoobrazno. Od 2019. zaposlena na mjestu stručne suradnice u LAG-u na administrativnim, računovodstvenim poslovima, provedbi Lokalne razvojne strategije LAG-a, mjere 19.2. kao i pripremi i provedbi LAG Natječaja te animacijskih aktivnosti. Redovno sudjeluje na radionicama i seminarima u organizaciji Ministarstva poljoprivrede, Agencije za plaćanja i dr.

Ljudski kapaciteti se planiraju 2025. povećati zapošljavanjem dodatnog djelatnika, a tada se očekuje i najintenzivnija provedba Lokalne razvojne strategije.

Sredstva za predfinanciranje osiguravaju se iz članarina koje se redovito prikupljaju. U razdoblju do 2029. planira se postupno povećanje članarina od cca 14.000 EUR za još dodatnih 1.200 EUR. Osim sredstava iz članarina planiraju se ostali izvori financiranja između 15-20% godišnje.

Predviđeni iznosi su dovoljni za pokrivanje troškova tekućega rada između obrade Zahtjeva za isplatu. Omogućavaju samostalnost te predviđaju animaciju i usvajanje percepcije članova o važnosti redovnog plaćanja članarina na početku godišnjih razdoblja kako bi članarine mogle biti što manje te omogućiti što veći obrtaj kroz obračunska razdoblja

Tablica 31: Kapacitet LAG-a za upravljanje LAG-om i provedbu LRS

Godina provedbe LRS	Planirani broj zaposlenih osoba koji rade isključivo na provedbi LRS (animacija, LAG natječaj, ostali uredski poslovi u vezi provedbe LRS), izražen u FTE	Planirani iznos članarina (ukupno) za predfinanciranje tekućih troškova i animacije	Planirani iznos iz ostalih izvora financiranja za predfinanciranje tekućih troškova i animacije	Ukupno planirani iznos za predfinanciranje tekućih troškova i animacije
2023.	2,00	14.000,00 EUR	2.500,00 EUR	16.500,00 EUR
2024.	2,00	15.000,00 EUR	2.500,00 EUR	17.500,00 EUR
2025.	3,00	15.100,00 EUR	2.500,00 EUR	17.600,00 EUR
2026.	3,00	15.100,00 EUR	2.500,00 EUR	17.600,00 EUR
2027.	3,00	15.100,00 EUR	2.500,00 EUR	17.600,00 EUR
2028. (n+2)	3,00	15.100,00 EUR	2.500,00 EUR	17.600,00 EUR
2029. (n+2)	3,00	15.200,00 EUR	2.500,00 EUR	17.700,00 EUR

6.2. Opis praćenja (monitoring) i procjene (evaluacija) provedbe LRS

Učinkovita provedba LRS-a ovisi o kvalitetno postavljenim modelima provedbe i sustavnom praćenju izvršavanja pojedinih intervencija. U tu svrhu u LRS-u su definirani operativni koraci i alati koji će omogućiti rano prepoznavanje određenih smetnji ili odstupanja u izvršavanju planiranih aktivnosti kako bi se moglo pravodobno reagirati i djelovati u smjeru korekcije tih odstupanja. Praćenje provedbe i evaluacije LRS-a podrazumijeva sljedeće operativne korake i izradu dokumenata kako je navedeno u nastavku:

- Izradu operativnih planova na godišnjem nivou pomoću kojih će biti moguće pratiti provedbu pojedinih mjera i tipova operacija unutar svakog prioritetnog cilja, budući da će u sebi sadržavati sljedeće elemente: konkretne aktivnosti, mjere i tipove operacija koje se planiraju provesti; nositelje planiranih aktivnosti; mjerljive i vremenski definirane pokazatelje na temelju kojih će se moći procijeniti uspješnost provedbe (broj planiranih projekata, planirana financijska alokacija po svakom pojedinom projektu, ciljna skupina na koju će aktivnost biti usmjerena).

- Izradu godišnjih Izvješća o provedbi LRS-a koja će u sebi sadržavati kvalitativni tj. opisni i kvantitativni tj. financijski dio. Izvješća će u sebi sadržavati obrazloženje procesa objave i provedbe natječaja, obrazloženje vrednovanja zaprimljenih projekata, prikaz svih aktivnosti koje su ostvarene u prethodnoj godini, doprinos poduzetih aktivnosti zadanim pokazateljima ostvarenja te analizu dionika i lokalnog stanovništva uključenog u aktivnosti.

- Izradu internih i eksternih evaluacijskih izvješća temeljem kojih će biti moguće pratiti razinu uspješnosti provedbe LRS-a analizirajući sve ključne elemente provedbe.

- Interna evaluacija provodit će se jednom godišnje kroz sastavljanje izvješća o radu i pripremu Akcijskog plana. Obavljat će ju stručne službe LAG-a a ona će pružiti detaljan uvid u usklađenost provedbe LRS-a s predstavljenim planom provedbe na godišnjem nivou. Između ostalog obuhvaćat će i analizu eventualnih odstupanja u provedbi, obrazloženja tih odstupanja te preporuke kako iste izbjeći u narednom periodu.

- Dugoročna evaluacija obavljat će se jednom u tri godine, koristeći sljedeće metode kontrole i evaluacije: usklađenost postavljenih ciljeva LRS-a sa stanjem i potrebama na područja LAG-a, uzimajući u obzir i eventualne promjene koje su u međuvremenu mogle nastati u odnosu na originalno tj. početno stanje na području LAG-a; analizu operativnih planova i godišnjih izvješća, njihovu učinkovitost i djelotvornost, zahvaljujući čemu će biti u mogućnosti izraditi izvješće o ostvarenju postavljenih indikatora; razgovore, intervjue i upitnike sa stručnim službama LAG-a i lokalnim dionicima kako bi se dobile povratne informacije o najkritičnijim problemima u provedbi LRS-a na temelju kojih će izdati preporuke o potrebi revizije LRS-a i daljnjeg rada na njezinoj provedbi. Praćenje i evaluacija učinaka provedbe LRS-a obavljat će se uvažavajući sve preporuke navedene u pravilnicima koji tematiziraju djelovanje LAG-ova i izradu LRS-ova. Dugoročnu evaluaciju mogu raditi osobe koji nisu bili korisnici sredstava, mogu biti članovi ili prema potrebi vanjski suradnici. Njihovo izvješće bit će temelj za planiranje u novom programskom razdoblju.

Tablica 32: Plan pokazatelja – pokazatelji rezultata ZPP

Naziv pokazatelja rezultata ZPP (RI)	Naziv mjerne jedinice	Mjerna jedinica	Intervencija LRS (naziv i/ili kod)	Ciljna vrijednost po godinama							
				2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.	2029.	Ukupna vrijednost
R.3 Digitalizacija poljoprivrede	Udio poljoprivrednih gospodarstava koja primaju potporu za digitalnu poljoprivrednu tehnologiju u okviru ZPP-a	Broj poljoprivrednih gospodarstava koji primaju potporu	1.1.1.	0	0	0	2	1	0	0	3
R.9 Modernizacija poljoprivrednih gospodarstava	Udio poljoprivrednih gospodarstava koja primaju potporu za ulaganja u restrukturiranje i modernizaciju, uključujući poboljšanje učinkovitosti resursa	Broj poljoprivrednih gospodarstava koji primaju potporu	1.1.1.	0	0	3	15	9	5	4	36
R.15 Energija iz obnovljivih izvora iz poljoprivrede i šumarstva te iz drugih obnovljivih izvora	Ulaganja u kapacitete za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora, uključujući biološke (u megavatima), za koja je	MW	1.1.1.	0	0	0	0,003	0,002	0	0	0,005

	dodijeljena potpora										
R.16 Ulaganja povezana s klimom	Udio poljoprivrednih gospodarstava koja primaju potporu za ulaganja u okviru ZPP-a kojima se doprinosi ublažavanju klimatskih promjena i prilagodbi tim promjenama te proizvodnji obnovljive energije ili biomaterijala	Broj poljoprivrednih gospodarstava koji primaju potporu	1.1.1.	0	0	0	2	1	0	0	3
R.37 Rast i radna mjesta u ruralnim područjima	Nova radna mjesta koja primaju potporu u okviru projekata ZPP-a	Broj otvorenih radnih mjesta u ekvivalentu punog radnog vremena (FTE)	1.1.1.	0	0	0	2	0	0	0	2
			2.1.1.	0	0	0	0	2	1	0	3
			3.1.1.	0	0	0	0	0	0	0	0
R.39 Razvoj ruralnog gospodarstva	Broj ruralnih poduzeća, uključujući poduzeća za biogospodarstvo, razvijenih uz potporu u okviru ZPP-a	Broj poduzeća	1.1.1.	0	0	0	0	1	1	0	2
			2.1.1.	0	0	0	0	3	4	0	7
R.40 Pametna tranzicija ruralnog gospodarstva	Broj strategija pametnih sela za koje je	Broj projekata	1.1.1.	0	0	0	2	1	0	0	3
			2.1.1.	0	0	0	0	1	2	0	3

	dodijeljena potpora		3.1.1.	0	0	0	0	1	1	0	2
R.41 Povezivanje ruralnih područja Europe:	Udio ruralnog stanovništva koje ima koristi od poboljšanog pristupa uslugama i infrastrukturi kroz potporu u okviru ZPP-a	Broj ruralnog stanovništva koje ima koristi	3.1.1.	0	0	0	0	2.000	2.000	0	4.000

7. FINANCIJSKI I AKCIJSKI PLAN PROVEDBE LRS

7.1. Financijski plan provedbe LRS

Za ukupno tri intervencije koje provodi LAG „Krka“ najveći postotni iznos sredstava predviđa se za intervenciju 1.1.1 Potpore za modernizaciju poljoprivrednih gospodarstava i to 35,74 %. Potom intervenciju 2.1.1. Potpore za poslovni razvoj područja LAG-a „Krka“ - 17,17% i intervenciju 3.1.1. Potpore za povećanje broja i kvalitete infrastrukture za pružanje javnih usluga na području LAG-a „Krka“ - 19,63%.

Prvi natječaj planira se 2024. godine iz intervencije 1.1.1. u kojem se planira raspodijeliti 24,94 % sredstava, a kroz natječaj 2026. 10,80 % sredstava. Ukoliko preostane sredstava iz prethodnog natječaja planiraju se pridodati sljedećem.

Objava intervencije 2.1.1. planirana je za 2025. godinu (17,17 % sredstava), kada je planirana i objava natječaja za intervenciju 3.1.1. (19,63% sredstava).

Za tekuće troškove i animaciju u 2023. ne planira se trošak. U 2024. planira se korištenje 2,31 % sredstava, a u svakoj sljedećoj nakon povećanja ljudskih kapaciteta LAG-a „Krka“ 4,53% odnosno 4,54% sredstava do kraja razdoblja. Ukupno sredstava po tekućim troškovima i animaciji planira se 25%.

Sredstva za pripremu i provedbu projekata suradnje planiraju se raspodijeliti u 2025. godini i to 2,46% i oni čine ujedno i ukupna planirana sredstva.

Gledajući raspodjelu sredstava po godinama bez obzira na vrstu aktivnosti u prve dvije godine planira se raspodjela najviše sredstava odnosno ukupno 48,80 % kada se planira i najviše povratnih informacija o kvaliteti i načinu provedbe Lokalne razvojne strategije kako bi se isti mogli doraditi sredinom provedbe. Također, i u predzadnjoj godini provedbe planirana je nešto veća raspodjela sredstava.

Tablica 33: Financijski plan provedbe LRS

Intervencija LRS	Raspored sredstava po godinama (%)							Ukupno za cijelo programsko razdoblje po intervenciji	Od toga za projekte koji doprinose provedbi koncepta Pametnih sela
	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.	2029.		
1.1.1. Potpore za modernizaciju poljoprivrednih gospodarstava	0,00%	0,00%	2,94%	14,72%	9,24%	4,91%	3,93%	35,74%	0,88%
2.1.1. Potpore za poslovni razvoj područja LAG-a „Krka“	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	7,36%	9,81%	0,00%	17,17%	0,73%
3.1.1. Potpore za povećanje broja i kvalitete infrastrukture za pružanje javnih usluga na području LAG-a „Krka“	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	9,81%	9,82%	0,00%	19,63%	0,2%
Tekući troškovi i animacija	0,00%	2,31%	4,53%	4,54%	4,54%	4,54%	4,54%	25%	n/p
Priprema i provedba projekata suradnje	0,00%	0,00%	2,46%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	2,46%	n/p
UKUPNO	0,00%	2,31%	9,93%	19,26%	30,95%	29,08%	8,47%	100%	1,81%

7.2. Akcijski plan provedbe LRS

U razdoblju provedbe Lokalne razvojne strategije planira se ukupno 4 natječaja. Sukladno navedenom financijskom planu najveći broj natječaja planiran je za djelatnost poljoprivrede – poljoprivredne proizvodnje i prerade poljoprivrednih proizvoda kroz intervenciju 1.1.1. za koju je i predviđeno najviše sredstava.

Za intervenciju dva i tri planiran je jedan natječaj po intervenciji.

Prvi natječaj raspisao bi se 2024. za intervenciju 1.1.1. i u toj godini se ne bi raspisivali natječaji drugih intervencija. U sljedećoj 2025. g. raspisao bi se po jedan natječaj iz intervencije 2.1.1. te

3.1.1. U 2026. godini raspisao bi se još jedan drugi po redu natječaj intervencije 1.1.1. U preostalim godinama nisu planirani redovni natječaji, ali ih je isto moguće raspisati ukoliko preostane sredstava iz prethodnih natječaja po intervencijama.

Akcijski plan provedbe planiran je u odnosu na prethodno programsko razdoblje kako bi se što prije odgovorilo na tekuće potrebe, ali i ostavilo dovoljno vremena za animaciju i upoznavanje potencijalnih prijavitelja.

Tablica 34: Akcijski plan provedbe LRS

Intervencija LRS	Broj LAG natječaja							Ukupno
	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.	2029.	
1.1.1. Potpore za modernizaciju poljoprivrednih gospodarstava	0	1	0	1	0	0	0	2
2.1.1. Potpore za poslovni razvoj područja LAG-a „Krka“	0	0	1	0	0	0	0	1
3.1.1. Potpore za povećanje broja i kvalitete infrastrukture za pružanje javnih usluga na području LAG-a „Krka“	0	0	1	0	0	0	0	1
UKUPNO	0	1	2	1	0	0	0	4

8. PRILOZI

Prilog 1. Popis gradova, općina i naselja LAG-a Krka s brojem stanovnika prema popisu iz 2021. godine

JLS	NASELJE	BROJ STANOVNIKA 2021.
GRAD DRNIŠ	UKUPNO	6.276
	Badanj	233
	Biočić	78
	Bogatić	71
	Brištane	149
	Drinovci	124
	Drniš	2.752
	Kadina Glavica	150
	Kanjane	-
	Kaočine	201
	Karalić	119
	Ključ	107
	Kričke	185
	Lišnjak	4
	Miočić	44
	Nos Kalik	2
	Pakovo Selo	186
	Parčić	126
	Pokrovnik	190
	Radonić	327
	Sedramić	168
	Siverić	426
	Širitovci	127
	Štikovo	31
Tepljuh	103	
Trbounje	181	
Velušić	78	
Žitnić	114	
GRAD KNIN	UKUPNO	11.633
	Golubić	654
	Knin	8.262
	Kninsko polje	758

	Kovačić	628
	Ljubač	51
	Očestovo	78
	Plavno	121
	Polača	151
	Potkonje	66
	Radljevac	36
	Strmica	160
	Vrpolje	159
	Žagrović	509
GRAD SKRADIN	UKUPNO	3.349
	Bićine	173
	Bratiškovci	233
	Bribir	89
	Cicvare	12
	Dubravice	509
	Gorice	22
	Gračac	159
	Ićevo	78
	Krković	151
	Lađevci	99
	Međare	5
	Piramatovci	209
	Plastovo	167
	Rupe	392
	Skradin	508
	Skradinsko Polje	51
	Sonković	297
	Vaćani	105
	Velika Glava	40
	Žažvić	29
	Ždrapanj	21
	GRAD ŠIBENIK	UKUPNO
Boraja		221
Brnjica		57
Čvrljevo		51
Danilo		319
Danilo Biranj		416
Danilo Kraljice		87
Donje Polje		188
Dubrava kod Šibenika		1.117
Goriš		127

	Gradina	258
	Konjevrate	179
	Lepenica	62
	Lozovac	318
	Mravnica	29
	Perković	103
	Podine	20
	Radonić	93
	Sitno Donje	457
	Slivno	95
	Vrpolje	731
	Vrsno	58
	OPĆINA BISKUPIJA	UKUPNO
Biskupija		266
Markovac		44
Orlić		187
Ramljane		117
Ridane		51
Uzdolje		162
Vrbnik		297
Zvjerinac		53
OPĆINA ERVENIK	UKUPNO	789
	Ervenik	227
	Mokro Polje	163
	Oton	102
	Pađene	101
	Radučić	196
OPĆINA KIJEVO	UKUPNO	272
	Kijevo	272
OPĆINA KISTANJE	UKUPNO	2.650
	Biovičino Selo	133
	Đevrske	175
	Gošić	21
	Ivoševci	251
	Kakanj	32
	Kistanje	1.638
	Kolašac	47
	Krnjeuve	64
	Modrino Selo	23
	Nunić	89

	Parčić	2
	Smrdelje	90
	Varivode	61
	Zečevo	24
OPĆINA PROMINA	UKUPNO	943
	Bobodol	21
	Bogatić	22
	Čitluk	104
	Lukar	59
	Ljubotić	18
	Matase	38
	Mratovo	47
	Oklaj	410
	Puljane	38
	Razvođe	137
	Suknovci	49
	OPĆINA RUŽIĆ	UKUPNO
Baljci		8
Čavoglave		147
Gradac		275
Kljake		173
Mirlović Polje		133
Moseć		68
Otavice		151
Ružić		228
Umljanović		100
OPĆINA UNEŠIĆ		UKUPNO
	Cera	25
	Čvrljevo	42
	Donje Planjane	37
	Donje Utore	7
	Donje Vinovo	52
	Gornje Planjane	111
	Gornje Utore	52
	Gornje Vinovo	16
	Koprno	88
	Ljubostinje	40
	Mirlović Zagora	347
	Nevest	56
	Ostrogašica	38
	Podumci	68

	Unešić	265
	Visoka	25
LAG KRKA	UKUPNO	34.627

Prilog 2. Zaštićena kulturno-povijesna baština na području LAG-a

JLS	Vrsta kulturnog dobra						
	Nepokretno kulturno dobro				Pokretno kulturno dobro		Nematerijalno kulturno dobro
	Pojedinačno	Kulturno-povijesna cjelina	Kulturni krajolik	Arheologija	Pojedinačno	Zbirka	
Grad Drniš	1. Zgrada ex kina Biograd; 2. Ostatak turskog minareta; 3. Crkva sv. Roka; 4. Crkva Uspenja presvete Bogorodice; 5. Ostaci tvrđave; 6. Crkva sv. Ante; 7. Kuća Kulušić; 8. Zgrada hotela Danica; 9. Kuća Divnić; 10. Crkva Gospe od Ružarija; 11. Spomen-kosturnica NOB-a; 12. Portal i ostaci sklopa Nakić-Vojnović; 13. Sklop kuća Divnić; 14. Zgrada	1. Kulturno-povijesna cjelina grada Drniša		1. Arheološko nalazište Copića njive u Pokrovniku; 2. Arheološko nalazište Crkvina u Trbounju; 3. Starohrvatska nekropola na položaju Fenčevina u Drnišu; 4. Arheološko nalazište Glavičina u Kadinoj Glavici	1. Orgulje u crkvi Gospe od Ružarija	1. Etnografska zbirka, etnoland Dalmati, Pakovo Selo; 2. Dokumentacijske zbirke arhivskog gradiva u posjedu franjevačkog samostana Majke od Milosti na Visovcu; 3. Inventar crkve i franjevačkog samostana na Visovcu; 4. Ikone iz crkve Uspenja Bogorodice.	1. Umijeće izrade šibenske kape

<p>bivšeg Doma kulture u Siveriću; 15. Vrelo pitke vode Pećina u Pokrovniku; 16. Kuća Skelin na Roškom slapu; 17. Mlinica Skelin; 18. Mlinica Kulušić; 19. Mlinica na Roškom slapu; 20. Most kod Mrđenovih mlinica; 21. Migalov most; 22. Samostan Visovac; 23. Crkva Bogorodičinog Pokrova Kričke; 24. Crkva sv. Luke Štikovo; 25. Utvrda Kamičak; 26. Tvrđava Ključica</p>						
--	--	--	--	--	--	--

Grad Knin	1.Crkva sv. Georgija Plavno; 2.Crkva sv. Jovana krstitelja Strmica; 3.Crkva sv. Stefana Golubić; 4.Most na Butižnici Golubić; 5.Tvrđava; 6.Crkva i samostan sv. Ante; 7.Kuća Lovrić; 8. Kuća Krvavica; 9.Kuća Petkušić; 10.Crkva sv. Josipa; 11.Đurićeva mlinica Polača; 12.Mlinica u selu Krčić Polača; 13.Biste narodnih heroja; 14.Spomenik osloboditeljima Knina; 15.Spomenkosturnica Kninsko Polje; 16.Spomenkosturnica Žagrović; 17.Tintorov mlin Plavno; 18.Zgrada; 19. Kameni most Golubić; 20.Zelenbabin mlin Golubić	1. kulturno-povijesna cjelina grada Knina		1. Arheološko nalazište Kapitul kod Knina; 2. Arheološko nalazište na brdu Spas u Kninu		1. Sakralni inventar crkve sv. Stefana, Golubić	1. Umijeće izrade šibenske kape
-----------	--	---	--	--	--	---	---------------------------------

Grad Skradin	<p>1. Crkva Porođenja Blažene Djevice Marije;</p> <p>2. Crkva sv. Spiridona (nova);</p> <p>3. Ostaci Kaštela;</p> <p>4. Ostaci bivše hidrocentrale Krka;</p> <p>5. Crkva sv. Kate Dubravnice;</p> <p>6. Crkva sv. Nikole Plastovo;</p> <p>7. Crkva sv. Bartula i arheološko nalazište Ždrapanj</p>	<p>1. Kulturno-povijesna cjelina grada Skradina</p>		<p>1. Arheološka zona Bribirska glavica;</p> <p>2. Arheološko nalazište Crkvina u Bribiru;</p> <p>3. Arheološko nalazište Vrbica u Piramatovcima;</p> <p>4. Hidroarheološko nalazište u priobanom pojasu otočića Stipanac u Prokljanu;</p> <p>5. Hidroarheološko nalazište kod rta Školj u Prokljanu</p>	<p>1. Oltar i oltarna slika iz crkve sv. Jeronima;</p> <p>2. Orgulje u crkvi Gospe od Anđela;</p> <p>3. Orgulje u crkvi Rođenja BDM;</p> <p>4. Matrikula iz crkve sv. Spiridona u Skradinu</p>	<p>1. Etnografska zbirka Nacionalnog parka "Krka";</p> <p>2. Inventar crkve BDM</p>	
Grad Šibenik*	<p>1. Crkva sv. Danijela;</p> <p>2. Crkva sv. Jurja;</p> <p>3. Crkva sv. Petra;</p> <p>4. Crkva sv. Lovre;</p> <p>5. Crkva sv. Jurja;</p> <p>6. Crkva sv. Silvestra;</p> <p>7. Crkva sv. Ivana Krstitelja;</p> <p>8. Mlinice na Skradinskom buku;</p> <p>9. Ostaci kaštela i crkva sv. Ivana;</p> <p>10. Crkva Gospe od Vrpolja;</p> <p>11. Seoska kuća Bajić</p>			<p>1. Gradina u Danilu;</p> <p>2. Arheološka zona Šematorij</p> <p>3. Arheološko nalazište Danilo Bitinij</p> <p>4. Starohrvatska nekropola Kosa;</p> <p>5. Rimska villa rustica kod crkve sv. Lovre</p>	<p>1. Drveni oltar i oltarna slika "Bogorodica sa sv. Petrom i svecima"</p> <p>2. Barokno raspelo</p>		

Općina Biskupija	<p>1. Crkva naše Gospe u Biskupiji (Z-4419); 2. Crkva sv. Trojice u Biskupiji (Z-4299)</p>			<p>1. Arheološko nalazište Dolina (Z-7581); 2. Rimska cesta od Bobodola do Vrbnika (Z-6323); 3. Arheološko nalazište Stupovi s crkvom sv. Cecilije (Z-4371); 4. Arheološko nalazište Crkvina u Biskupiji (Z-4302); 5. Arheološko nalazište Lopuška glavica (Z-4300); 6. Katića bajami - ranokršćanska crkva (RST-1091); 7. Arheološko nalazište Crkvina u Uzdojlu - crkva sv. Luke (RST-0617)</p>		<p>1. Inventar crkve sv. Proroka Ilije u Markovcu (Z-3466)</p>	<p>1. Umijeće suhozidne gradnje (Z-6878); 2. Glazbeni izričaj ojkanja s područja Dalmatinskog zaleđa (Z-4234); 3. Priprema sira iz mješine (Z-3481); 4. Transhumanca - praksa sezonske seobe stoke i pastira na području Dinarskog gorja (P-6437)</p>
Općina Ervenik	<p>1. Crkva sv. proroka Ilije u Otonu (Z-6141); 2. Crkva sv. Nikole u Erveniku (Z-6132); 3. Crkva sv. Georgija u Radučiću (Z-6039); 4. Crkva sv. Luke u Mokrom Polju (Z-5959); 5. Kegljevića utvrda (Z-6012)</p>			<p>1. Arheološko nalazište Kegljuša kod zaseoka Sučevići u Mokrom Polju (Z-5684)</p>		<p>1. Inventar crkve sv. Proroka Ilije u Otonu (Z-6382)</p>	<p>1. Umijeće suhozidne gradnje (Z-6878); 2. Glazbeni izričaj ojkanja s područja Dalmatinskog zaleđa (Z-4234); 3. Priprema sira iz mješine (Z-3481); 4. Transhumanca - praksa sezonske seobe stoke i pastira na području Dinarskog gorja (P-6437)</p>

Općina Kijevo	1. Utvrda Glavaš (Z-5910)			1. Arheološko nalazište Krstače u Kijevu (Z-5921)		1. Inventar crkve sv. Nikole u zaseoku Bezbradice (Z-6197)	1. Umijeće suhozidne gradnje (Z-6878); 2. Glazbeni izričaj otkanja s područja Dalmatinskog zaleđa (Z-4234); 3. Priprema sira iz mješine (Z-3481); 4. Transhumanca - praksa sezonske seobe stoke i pastira na području Dinarskog gorja (P-6437)
Općina Kistanje	1. Utvrda Trošenj (Z-4338); 2. Crkva sv. Ilije u Parčiću (Z-2548); 3. Spomenik palim borcima i žrtvama fašističkog terora (RST-0925); 4. Kompleks manastira sv. Arhanđela Mihaila (Manastir Krka) (RST-0298); 5. Grob u kamenom sanduku s usađenom krstačom u Ivoševcima (P-6183)			1. Arheološka zona Ivoševci (Z-3999)	1. Oktoih osmoglasnik u manastiru Krka (P-6121)		1. Umijeće suhozidne gradnje (Z-6878); 2. Glazbeni izričaj otkanja s područja Dalmatinskog zaleđa (Z-4234); 3. Priprema sira iz mješine (Z-3481); 4. Transhumanca - praksa sezonske seobe stoke i pastira na području Dinarskog gorja (P-6437)

Općina Promina	1.Utvrda Bogočin; 2.Utvrda Nečven; 3.Crkva Gospe čatrnjske Lukar; 4.Crkva sv. Mihovila Oklaj; 5.Crkva sv. Martina Mratovo; 6.Ostaci crkvice Oklaj			1. Gradina u Puljanima; 2. Arheološko nalazište Grudine u Razvođu			
Općina Ružić	1.Crkva Preobraženja Gospodinova Baljci; 2.Kasno-barokna česma Gradac; 3.Crkva Male Gospe Gradac; 4.Mauzolej Meštrović; 5.Zgrada bivše osnovne škole Otavice; 6.Zgrada bivše anitmalarične stanice Otavice; 7.Kuća obitelji Meštrović Otavice						
Općina Unešić	1.Crkva sv. Jurja			1. Arheološko nalazište Škarin samogred u Mirlović Zagori			
Ukupno LAG	91	3	0	29	8	10	18

Prilog 3. Obrazac SWOT analize

SWOT analiza analizira i identificira četiri aspekta dolaska do željenih ciljeva.

S Strengths/snage, **W** Weaknesses/slabosti), **O** Opportunities/prilike), **T** Threats/prijetnje

Promatramo vlastite snage i slabosti kao unutarnje čimbenike na koje osobno utječemo kao pojedinci ili partneri na lokalnoj sredini u kombinaciji s prilikama i prijetnjama koje dolaze iz vanjske i na koje nemamo utjecaj kroz strateške aktivnosti.

Treba voditi računa da s budućim postavljenim ciljevima želimo maksimalno upregnuti naše snage i otkloniti slabosti. Na tom putu kroz ovu strategiju predviđet će se intervencije iz Strateškog plana Zajedničke poljoprivredne politike za RH. U svemu tome želimo iskoristiti prilike koje su nam dana te biti svjesni prijetnji na koje ne možemo utjecati.

Svjesni smo da dugoročne prijetnje poput nesređenih zemljišnih knjiga nisu one na koje LAG u okviru danih sredstava ima utjecaj, kao i da naše općine i gradovi ne mogu svojim financijskim kapacitetima raditi potpuno nove i cjelovite izmjere. Ipak, u proteklom razdoblju mjere ruralnog razvoja pokazale su se kao poticaj pojedincima za rješavanje ispravnih upisa nekretnina u svom vlasništvu.

Sagledavajući vlastite snage, slabosti te prijetnje i prilike dolazimo do strateških saznanja kako bismo mogli poduzeti pravilne mjere i aktivnosti za postizanje efikasnije i svrhovite raspodjele novca.

Postojanje LAG-a omogućilo je ovim prostorima dodatnu financijsku snagu i poticaj u visini proračuna jedna prosječno razvijene JLS na području LAG-a, a troškovi administracije pokrivaju se izravno iz sredstava EU. JLS i članovi simboličnim članarinama predfinanciraju rad LAG-a.

Molimo Vas da komentirate do sada uočene i predložene SNAGE (unutarnji čimbenici Vas kao pojedinca i naše zajednice):

SNAGE	Slažem se da su snage:	Ne slažem se da su snage:	Smatram da su dvije najvažnije snage:	Komentari:	Smatram da treba dodati i sljedeće snage:
Iskustvo znatnog broja JLS i poljoprivrednih gospodarstava koji su koristili sredstva po LAG i nacionalnim natjecajima					
Očuvana kvaliteta vode, posebice atraktivnih vodotokova u kršu predstavljaju jedinstvenu snagu koja je oduvijek predstavljala potencijal razvoja ovog područja					
Prepoznatljivost prostora po prehrambenom proizvodu pršutu, pršutari s područja LAG-a organizirani u udruhu i klastere koji nastupaju zajednički u rješavanju pitanja brendiranja, zaštite, rješavanja pitanja nedostatne sirovine i plasmana proizvoda					
Tradicija poljoprivrede i stočarstva na području LAG-a					
Očuvana naselja te urbane i ruralne sredine tradicionalne gradnje					
Razvijena obrazovna infrastruktura omogućava pružanje usluga cjeloživotnog obrazovanja za sve skupine stanovništva					

Molimo Vas da komentirate do sada uočene i predložene SLABOSTI (unutarnji čimbenici Vas kao pojedinca i naše zajednice):

SLABOSTI	Slažem se da su slabosti:	Ne slažem se da su slabosti:	Smatram da su dvije najvažnije slabosti:	Komentari:	Smatram da treba dodati i sljedeće slabosti:
Nezadovoljavajuće stanje komunalne infrastrukture vodovoda i odvodnje (dotrajalost, česti kvarovi, gubici, nezdravi azbestno-cementni cjevovodi)					
Nedovoljna valorizacija baštine					
Nedovoljna prepoznatljivost gastro ponude					
Voda za poljoprivredu ne osigurava se iz vodoopskrbnog sustava, a navodnjava se u okviru poljoprivrednih kućanstava (svega 10%). S druge strane nekontrolirano se natapaju poljoprivredne površine te se na taj način troše značajne količine vode, zbog čega dolazi do presušivanja izvora i oticanja u otvorenim vodotocima, ali i značajnih problema s opskrbom vodom					
Stanje društvene infrastrukture (sportskih, kulturnih, socijalnih i drugih sadržaja) zahtjeva znatna ulaganja					
Prometna izoliranost pojedinih područja LAG-a					
Nedovoljan broj predškolskih ustanova i kvaliteta programa za predškolsku djecu					
Slab % korištenja raspoloživog poljoprivrednog zemljišta					
Nedostatak sirovine za proizvodnju kvalitetnog, autohtonog drniškog pršuta					

Molimo Vas da komentirate do sada uočene i predložene PRILIKE (vanjski čimbenici prirodno zadani):

PRILIKE	Slažem se da su prilike:	Ne slažem se da su prilike:	Smatram da su dvije najvažnije prilike:	Komentari:	Smatram da treba dodati i sljedeće prilike:
Razmjena iskustva i znanja sa sličnim sredinama (npr. područjima koja imaju slično bogatstvo prirodne i kulturne baštine ili se nalaze na područjima visoke razine ekološke zaštite, koja su poznata po gastronomskim specijalitetima i sl.)					
Edukacija i poticanje svih razvojnih dionika za privlačenje europskih i nacionalnih sredstava za razvoj, lokalne inicijative i ideje					
Korištenje dostupnih digitalnih rješenja uz sufinanciranje poticajima					
Rast interesa za domaćom hranom					
Interes ulagača					
Povratnici u ovo područje mogu pozitivno utjecati na poboljšanje demografske slike, ali i društveno gospodarske situacije područja te trend povratka u prirodu (napuštanje gradova), dio stanovništva privlači priroda i bijeg od gradske buke					

Molimo Vas da komentirate do sada uočene i predložene PRIJETNJE (vanjski čimbenici prirodno zadani):

PRIJETNJE	Slažem se da su prijetnje:	Ne slažem se da su prijetnje:	Smatram da su dvije najvažnije prijetnje:	Komentari:	Smatram da treba dodati i sljedeće prijetnje:
Sporo rješavanje imovinsko-pravnih pitanja koje usporava i onemogućava ulaganja u poljoprivredu					
Razvoj globalnih i međunarodnih kriznih događaja (ratovi, migracije, pandemija itd.)					
Rast cijena goriva, ulaznih materijala i opreme potrebne za gospodarsku aktivnost					
Sporo razminiravanje prostora koje dovodi do opće nesigurnosti za život i rad					
Još veća depopulacija, ponajviše iseljavanje mladih zbog nemogućnosti zapošljavanja i slabe kvalitete života					
Međuetničke tenzije na području i širem okruženju mogu dodatnu ugroziti demografsku i socijalnu održivost prostora					
Promjena klimatskih uvjeta (globalno zatopljenje), elementarne nepogode i prirodne katastrofe					